Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 180 (8.378) ◆ 1993 йил 8 октябрь, жума ◆ Сотувда эркин нархда

БИЗ ўзимиз киядиган кийим, кундалик ҳаётимизда ишлатиладиган маҳсулотларни ишлаб чиқарадиган корхоналарни яхши биламиз. Ёки ўзимиз истиқомат қиладиган кўп қаватли биноларни ҳам қурувчилар томонидан амалга оширилиши бизга аён. Лекин ўша корхонада ёки қурилиш ташкилотларига кимлар томонидан хом ашё ёки ускуна ва дастгоҳларни етказиб берилаётганидан бехабармиз. Буни «Тошшаҳарюктранс» ҳиссадорлик жамиятига қарашли автохўжаликлар амалга оширишади. Яқинда жамиятнинг 2521-автожамламасида бўлиб, ҳайдовчиларнинг бу борадаги ишлари билан танишдик. Корхона раҳбарияти билан суҳбатда бўлдик.

Бозор иқтисодиёти ва ҳаёт

ТАДБИРКОРЛИКДА ГАП КЎП

Автожамламада 300 дан ортиқ юк ташиш машинаси бўлиб, улар ЗИЛ, КамАЗ, МАЗ, ГАЗ—53 маркали машиналардир. Ҳайдовчилар асосан корхоналарга ускуна, жиҳоз ҳамда хом ашё материаллари ташиб беришади. Бундан ташқари улар қурилиш нуқталарига бинокорлик материалларини ташишади.

— Бизнинг асосий буюртмачиларимиз В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация, «Тошкент трактор заводи», Ўрта Осиё электр аппаратлари ишлаб чиқариш бирлашмалари, Қўйлиқ норуда қурилиш материаллари заводи ва бошқалар ҳисобланади. Бу корхоналарга ускуна ва жиҳозлар, шағал, тупроқ каби қурилиш материалларини етказиб берамиз, — дейди биз билан суҳбатда автокорхона бошлиғининг юк ташишни ташкил қилиш бўйича ўринбосари Отабек Содиқов. — Халқ хўжалик юкларини ташиш бўйича шу йил тўққиз ой ичида 1 миллион 753 минг тонна юк ташилиб, режа 100,5 фоизга бажарилди. Режа бўйича фойда 378,8 миллион сўмни ташкил этиши керак эди. Амалда эса корхона 747,5 миллион сўм фойда олди. Яъни бу борадаги топшириқ 197 фоизга адо этилди.

Хўш, автокорхона бунга қандай эришди? Аввалambor ҳайдовчилар бу муваффақиятларга ёнилғини тежаш ҳисобига эришди. Масалан, шу тўққиз ой ичида машиналарга тиркамаларни улаш ҳисобига режа бўйича 261 минг тонна юк ташиш лозим эди. Амалда эса шу муддат ичида тиркамали машиналарда 371,5 минг тонна юклар манзилларга етказилиб берилди. Бошқача қилиб айтганда режанинг бу кўрсаткичи 142 фоизга бажарилди.

Автожамламада ёнилғини тежаган ҳайдовчини моддий манфаатдор қилиш борасида ҳам анча ишлар қилинган. Жамоада ёнилғини иқтисод қилиб қолган ҳайдовчи тежалган бензин ёки газнинг умумий баҳосининг ярмини ўзига мукофот тарзида олади. Агарда бунинг акси бўлса, ҳайдовчи қўшимча сарф қилинган ёнилғига икки баравар ҳисобида жарима тўлайди.

Ҳозирги кунда корхонада ишлатилаётган бу усул ўз самарасини бермоқда. Масалан шу йилнинг август ойининг ўзида ҳайдовчиларни моддий манфаатини ошириш борасидаги қилинаётган ишлар эвазига 380 минг сўмлик ёнилғи тежалди. Шунинг 190 минг сўми ҳайдовчиларнинг ўзларига мукофот тарзида берилди. Бунда ҳайдовчилардан Ҳожибой Абдуллаев, Йўлдош Бозоров, Қодиржон Шокиров ва Қодиржон Ҳусанов кабиларнинг ҳиссаси катта бўлди. Улар август ойида ўртача 40—60 литргача бўлган ёнилғини тежаб қолишди.

Бундан ташқари автокорхона жамоаси машиналарни сиқилтирилган газга ўтказиш ҳисобига ҳам ёнилғини тежашга муваффақ бўлмоқда. Чунки ҳозирги кунда бир литр бензиннинг нархи 270 сўмгача бормоқда. Сиқилтирилган газ ёнилғисининг бир кубометри эса ҳайдовчиларга бор-йўғи 95 сўмга тушмоқда. Ундан кейин газ ўзимизнинг республикадан чиқади. Бензин ва бошқа нефть маҳсулотлари эса четдан келтирилгани учун уни олиш жуда қийин. Бундан ташқари газ билан ишлайдиган транспорт ҳавони бензинга қараганда кам заҳарлайди. Шунинг учун бу усул табиатни муҳофаза қилишда ҳам жуда яхши.

Шу йилнинг ўзида автожамламада 30 та машина газ ёнилғисига ўтказилди. Ҳар бир машинани ана шу ёнилғига ўтказиш жамоага 800 минг сўм атрофида тушаяпти. Лекин бу харажат ўзини тўрт ой ичида тўла оқламоқда. Бироқ, бунда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, шаҳарда ана шу газ ёнилғисини баллонларга тўлдириш жойларининг камлиги ва уларнинг узоқлиги ҳайдовчиларга қўшимча ноқулайликлар туғдирмоқда.

— Автохўжаликда мавжуд машиналарнинг кўпи эски, — гапга қўшилди бош муҳандис вазифасини вақтинча бажарувчи Музаффар Файзихўжаев.— Шунинг учун машиналарнинг бенуқсон ишлашини асосан уларни қайта таъмирлаш эвазига эришаяпмиз. Айни пайтда корхонада агрегат, орқа кўприк ва олдинги ўқларни қайта таъмирлаш, мотор, шина ва аккумуляторларни қайта тиклаш, ташхис ва бошқа бўлинмалар ишлаб турибди. Бу таъмирлаш жойларида машиналар созланиб ишга жўнатилади. Ундан кейин бизда мавжуд таъмирлаш ускуна ва жиҳозлар шаҳардаги кўплаб автокорхоналарда йўқ. Масалан машиналарнинг тирсакли ўқларини силлиқловчи ускуна таъмирлашда бизга жуда қўл келмоқда.

Бундан ташқари жамламада иккита машиналарни кўрикдан ўтказувчи бўлинма ишлаб турибди. Уларнинг бирида машиналарнинг ишдан чиққан жойлари созланса, иккинчисида уларни мойлаш ишлари бажарилади. Машиналар бу ерда навбати билан техник кўрикдан ўтказилиб, соз ҳолда йўлларга равона бўлишмоқда.

Автокорхонада машиналарни ўз вақтида таъмирлаш ва уларни йўлга соз ҳолда чиқариш эвазига ҳам жамоа ўз олдига қўйган вазифаларни ўз вақтида бажаришга эришаяпти. Бунда айниқса таъмирловчилардан Раҳим Нурматов, Василий Петков ва Александр Шаровларнинг хизматлари катта бўлаяпти. Нимага деганда улар созлаган машина ҳеч бир нуқсонсиз узоқ муддат ишлаяпти.

Халқимизда қаловини топсанг қор ёнади, деган гап бор. Юқоридаги автожамлама ишчи ва хизматчилари ҳозирги кунда ана шу нақлга амал қилган ҳолда меҳнат қилишаяпти. Улар у йўқ, бу йўқ, деб ўтирмасдан ички ва сиртқи имкониятлардан тўла фойдаланиб, машиналарнинг ишлаш муддатини иложи борича узайтирмоқда. Айниқса бунда Мансур Соатов, Маҳаматкарим Обидов, Шуҳрат Диёров, Олим Пўлатов ва Митрофан Барикин каби ҳайдовчиларнинг ишларини алоҳида таъкидлаб ўтса бўлади. Чунки бу ҳайдовчилар ўз машиналарини узоқ муддат таъмирламасдан ишлашга муваффақ бўлишмоқда.

Жамоада режаларнинг ўз вақтида бажарилиши ишчи ва хизматчиларнинг ойлигини ошириш ва уларни ижтимоий ҳимоялаш имкониятини яратмоқда. Мисол учун ҳозир жамоада ўртача ойлик 75 минг сўмни ташкил этади. Бунга қўшимча шу йилнинг сентябрь ойидан уларнинг ойлиги яна 1,4 бараварга оширилди. Бу ҳайдовчиларнинг ўртача ойлик маоши 100 мингдан юқори бўлди, деган гап. Бундан ташқари ишчи ва хизматчиларнинг ҳар бир иш кунига 300 сўмдан тушлик пули берилаяпти. Ўзбекистон республикаси мустақиллигининг икки йиллиги байрами арафасида эса корхонада ишлаётган ҳар бир киши 20 минг сўмдан мукофот пули олишди.

Ғулом ЮСУПОВ.

Селгели—6 даҳасида қурилаётган уйларнинг айримлари бугунги кунда тўла қад ростлади. Бу ердаги қурилиш ишларини «Тошкентқурилиш» корпорациясига қарашли 3-қурилиш комбинати бошқармасининг бунёдкорлари олиб боришмоқда. Улар бирваракайига 3 та 90 квартирали уйни қуриб битказдилар. Яқин кунларда бу ерда ҳам ҳовли тўйлари ўтказилади.

СУРАТЛАРДА: қуриб битказилган уйларнинг кўриниши; чапдан пастдаги суратда бунёдкорлар Оғабек Раҳимбоев, Дилшод Ғофуров, Достон Қодирбоев, Сергей Александров, Шидкелин Кудяров, Одил Юсуповлар навбатдаги ишни бошлаш олдидан маслаҳатлашишмоқда; ўнгдаги суратда эса қурувчи Альберт Хайруллин иш юритувчи Тожибой Хўжаназаров хоналарни сўнгги назоратдан ўтказишмоқда.

Абдувоҳид Тўраев суратлари.

Ишчиларга қулай бўлди

КЎПМИНГ кишилик «Фотон» ишлаб чиқариш бирлашмасида меҳнат қилаётган ишчиларнинг айни кунларда қувончлари чексиз. Чунки бу ерда бир неча йилдан бери қуриб битказилмаётган кундузги шифо маскани яқинда тўлиқ фойдаланишга топширилди.

— Корхонамизда кундузги шифохонанинг очилиши ва меҳнаткашларга хизмат кўрсата бошлагани энг аввало аёлларга катта ёрдам бўлди, — дейди корхона тиббиёт бўлимининг бош шифокори Т. Змиевская. — Чунки шаҳримиздаги шифохоналарда бизнинг ишчиларсиз ҳам беморлар жуда кўп. Энди биз беморларимизни ўзимиз даволаш, имкон қадар касалликнинг олдини олиш, вақтида тегишли муолажаларни ўтказишимиз мумкин. Бунинг учун шифохонамизда барча имкониятлар мавжуд.

Икки қаватдан иборат бўлган шифо масканини зимдан кузатсангиз, ҳақиқатда ҳавас қилса арзигудек. Келаётган беморлар ҳам ўз вақтида берилаётган муолажалардан ва ҳамшираларнинг меҳрибончилигидан, энг асосийси ташхис бўлимлари ва бошқа хоналарга ўрнатилган замонавий асбоблардан самарали фойдаланилаётганлигидан мамнун бўлишмоқда.

Гулзода МАМБЕТОВА.

Йирик тадқиқотлар

ДЕҲҚОНЧИЛИК маданиятини ошириш агросаноат мажмуида етакчи ўрин тутади. Шу сабабли бу масала билан қишлоқ хўжалик фанининг қатор етакчи тармоғи бевосита шуғулланмоқда.

Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг тармоқ институтларида амалга оширилаётган тадқиқотлар орасида ушбу мавзуга ҳам кенг ўрин берилмоқда. Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институти олимлари ҳам бу масалага эътиборни кучайтириб, муаммонинг қатор масалаларини ижобий ҳал этмоқдалар.

Илмий муассасанинг Россия қишлоқ хўжалик машинасозлиги институти билан ҳамкорлиги ҳам яхши самаралар берди. Бу йирик илмий даргоҳда «Тупроққа ишлов бериш бўйича замонавий технологиянинг экологик муаммолари» мавзусида йирик тадқиқот амалга оширилди.

Ана шу кўп йиллик изланиш самараси бўйича тавсияномалар ҳам тайёрланди. Булар ҳақида институт профессори И. Панов яқинда Тошкентда ўтказилган илмий анжуманда мазмунли чиқиш қилди.

Воҳид ВАЛИЕВ.

КОРХОНАЛАР ҲИММАТИ

ЎРТА Осиё темир йўли бошқармаси аҳоли сиҳат-саломатлиги йўлида ҳам жонбозлик намуналарини кўрсатиб келмоқда. Бундай олижанобликдан «Экосан» халқаро экология ва саломатлик жамғармаси ҳам мамнун бўлмоқда.

Ўрта Осиё темир йўли бошқармаси ушбу жамғарма уюштирган навбатдаги саломатлик поездини зарур дори-дармонлар ва бошқа жиҳозлар билан таъминлашга ҳам яқиндан бош қўшди. Мазкур саломатлик тадбирини амалга оширишда «Ўзбектиббиёттехника», «Фармация» корхоналари ва бошқа ташкилот ва идоралар жонбозлик кўрсатишди.

Фидойи корхона ва муассасалар ҳиммати билан инсонпарварлик совға-саломлари ҳам тайёрланди. Бир марта ишлатиладиган дори нинналардан 7 минг донаси республикамизнинг Бухоро ва Навоий вилоятларига юборилди. Шунингдек, совғалар орасида кўплаб дори-дармонлар, тиббиёт асбоб-ускуналари, парҳез озиқлар, мева шарбатлари бор.

Саломатлик поездида қам таъминланган оилалар, оналар ва болаларга аталган кийим-бошлар ҳам юборилди.

Олим ВАҲОБОВ.

Ўқув ишлаб чиқариш маркази

ИШЧИ кадрлар малакасини ошириш ишлаб чиқаришни янада жадаллаштиришда муҳим восита бўлиб хизмат қилади. Эндиликда бундай маърифий тадбирларни амалга ошириш билан ҳунар-техника билим юртлари ҳам бевосита шуғулланиб келмоқдалар.

Ҳунар-техника таълимини ривожлантиришга қаратилган йўриқнома асосида Тошкентда ҳам қатор янгиликлар амалга оширилмоқда. Шаҳримиздаги бир йўла бешта билим юртида ўқув ишлаб чиқариш маркази очилди.

Тошкентдаги 15-ҳунар-техника билим юрти негизида ташкил этилган бундай марказ ҳам бир қатор муҳим режаларни белгилаб олди. Бу ерда бўлажак ишчиларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва улар малакасини ошириш билан яқиндан шуғулланилади.

Марказ ягона ўқув-тарбиявий ва ишлаб чиқариш хўжалик мажмуи сифатида иш кўради. Бу эса малакали ихтисосликни эгаллаш учун кенг йўл очиб беради. Ишчи-ёшларни ижтимоий ҳимоялашда ҳам бу усул қўл келади.

Алишер АЗИМОВ.

СИНОВ НУСХАЛАРИ ТАЙЁРЛАНМОҚДА

«МАЛИКА» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг тажриба цехи ижодкорлари томонидан ҳозирги замон талабига мос тушадиган турли ҳажмдаги ва рангдаги спорт кийимлари, ҳамда халатсимон, эркак ва аёлларнинг ич кўйлакларининг янги турлари яратилди.

— Октябрь ойининг охирларида республикамизда ўтказиладиган трикотаж буюмларининг ярмаркасида ҳозирги тикилаётган маҳсулотлар кўргазмаси ўтказилади, — дейди цех хизматчиси Людмила Вакулина. — Кўргазмага тайёрланаётган маҳсулотларимиз дастлаб республика бадиий кенгашида кўриб чиқилади. Кенгаш жамоаси томонидан ижобий баҳо олган маҳсулотлар кўргазма — ярмаркаларга йўл олади. Бу ерда агар маҳсулотларимиз харидоргир бўлса шу ернинг ўзида буюртмалар қабул қилиб олинади. Шунинг учун жамоамизда меҳнат қилаётган 60 дан зиёд барча ишчининг фикри-зикри энг харидоргир ва олий сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга қаратилган. Бунинг учун корхонамизда яхши меҳнат қилишимиз ва узлуксиз ижодий ишлар билан шуғулланишимиз учун барча шарт-шароитлар яратилган. Олаётган маошларимизга қўшимча тариқасида ҳар кун учун 100 сўмдан ҳақ тўлашмоқда. Иш янада сифатли бўлсин деб, бир сменада ишлашга ўтганмиз. Ишончимиз комилки бу сафарги кўргазма — ярмаркада ҳам корхонамиз маҳсулотларига бўлган талаб янада юқори бўлади.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

Обуна—94

«Тошкент оқшоми»нинг қадрли муштарийларига!

1 ОКТЯБРДАН бошлаб «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонасида чоп этиладиган газета ва журналлар учун 1994 йилга обуна бошланганлигидан хабарингиз бор, албатта. **Бинобарин қадрли ва азиз муштарийлар, шу кунларда ўзингиз севган «Тошкент оқшоми» газетасига ҳам 1994 йил учун обуна давом этмоқда.** Сиз келгуси йилнинг 1 январидан «Оқшом»ни мунтазам ўқиш истагида бўлсангиз шу кунларда алоқа бўлимларига, обуна қабул қилиш жойларига марҳамат қилинг. Бу ердаги хизматчилар обунангизни расмийлаштиришда Сизга ёрдам беришади. Бинобарин шу кунларда Тошкент шаҳрида обунани 175 та алоқа бўлими ва 6 та туман корхоналари расмийлаштирмоқдалар.

Тўғри, ҳозирги бозор иқтисодиёти жараёнида ўқувчиларимизга обуна баҳоси бироз оғир туюлиши мумкин. Лекин ҳозир дўконларда сотилаётган истеъмол молларининг нархи билан таққослаганда барибир обуна нархи юқори эмаслигини англаймиз. Бундан ташқари халқимиз илм ва зиёга, маърифатга ташна халқ бўлганлиги боисидан ҳам албатта ўзи севган нашрга обуна бўлиш иштиёқида юради. **ЯНА ШУНИ ҲАМ АЙТИШ КЕРАККИ, «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ГАЗЕТАСИ 1994 ЙИЛДА ҲАМ ҲОЗИРГИДЕК ҲАФТАСИГА БЕШ МАРТА ЧОП ЭТИЛАДИ.** Таҳририятимиз газетамизга доим содиқ бўлиб келган муштарийлар келгуси йилда ҳам «Оқшом» билан алоқаларини узмасликларига ишонадилар.

«Тошкент оқшоми» газетасига республикамиздаги барча вилоят ва шаҳарлардаги алоқа бўлимларида бирор чеклашларсиз бир йўла 1994 йилга, ярим йилга ёки бир неча ойга ёзилиш мумкин.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» УЧУН БИР ЙИЛЛИК ОБУНА БАҲОСИ 22 МИНГ 620 СЎМ, ЯРИМ ЙИЛГА ЭСА — 11 МИНГ 310 СЎМ.

«Тошкент оқшоми» Сизнинг газетангиз эканлигини унутманг. Шунинг учун ҳам унга шу кунларда обунани расмийлаштириб қўйсангиз, янги йилнинг биринчи кунидан бошлаб «Оқшом» яна Сизнинг энг яқин ҳамроҳингиз, дилкаш суҳбатдошингиз бўлиб қолади.

Ф СП—1

Алоқа вазирлиги «Матбуот уюшмаси»

"ТОШКЕНТ ОҚШОМИ" 64690

(нашр номи) (нашр кўрсаткичи)

газетасига ОБУНА

обуна сони

йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга

(почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга

(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

ГАЗЕТАНИ ЕТКАЗИШ ВАРАҚЧАСИ

п.в. жойи

64690

(нашр кўрсаткичи)

"ТОШКЕНТ ОҚШОМИ"

(нашр номи)

обуна	баҳоси	сўм	обуна сони
янги манзилга юбориш	баҳоси	сўм	

йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга

(почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга

(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Нукусда бўлиб ўтган Қорақалпоғистон Республикаси фаолларининг йиғилишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг республика Олий Кенгаши ўн учинчи сессиясида сўзлаган нутқи ва юртбошимизнинг «Ўзбекистон — бозор муносабатларига ўтишнинг ўзига хос йўли» китобида ўртага қўйилган вазифалар муҳокама қилинди.

● Мирзо Улуғбек туманида ўтказилган илмий-амалий анжуман республикамиз сиёсий ва иқтисодий турмушининг долзарб масалаларига бағишланди. Анжуманнинг бош мавзуси Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон — бозор муносабатларига ўтишнинг ўзига хос йўли» рисоласидан келиб чиқадиган вазифалар муҳокамасига бағишланди. Депутатлар, туман корхоналари раҳбарлари, Халқ демократик партияси фаоллари юртбошимизнинг ана шу рисоласининг катта аҳамияти ҳақида гапирдилар.

● Бухоро вилоятининг Жондор туманидаги шахсий ёрдамчи хўжаликлар эгалари иттифоқи Афғонистондаги «Машраб ЛТД» фирмаси билан ҳамкорликда «Жондор — Машраб» қўшма корхонасини ташкил этдилар. Корхона кенг халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни йўлга қўйди.

● АҚШнинг мустақил журналистлар жамғармаси ташкилоти вакиллари Тошкентга ташриф буюрдилар. Гуруҳга жамғарма президенти, «Нью-Йорк таймс» газетасининг собиқ муҳаррири Жим Гринфильд бошчилик қилмоқда. Ташриф дастуридан Ўзбекистоннинг оммавий ахборот воситалари билан танишиш, газета ва журналларнинг раҳбарлари билан учрашиш, ўзаро манфаатли ҳамкорлик йўлларини излаб топиш тадбирлари ўрин олган.

● Ўзбекистон Давлат санъат музейида япон қўғирчоқлари кўргазмаси очилди. Кўргазма Япониянинг Ўзбекистондаги элчихонаси, Япониянинг маданий ютуқларни тарғиб этиш билан шуғулланадиган жамғармаси ва Ўзбекистон маданий-маърифий халқаро миллий уюшмаси томонидан ташкил этилган.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Кеча Москвада давлат тўнтаришига уриниш пайтида ҳалок бўлганларни дафн этиш маросими ўтказилди. Россия Президентининг матбуот хизмати Борис Ельциннинг ҳалок бўлганлар оилаларига таъзиясини етказди. Хабар беришларича тўлиқ бўлмаган маълумотларга кўра 108 киши ҳалок бўлган, 587 киши даволаш муассасаларига тиббий ёрдам кўрсатиш юзасидан мурожаат қилган. Шулардан 437 киши касалхоналарга ётқизилган ва 50 кишига тиббий ёрдам кўрсатилган. Олган оғир жароҳатларидан 79 киши касалхоналарда ҳаётдан кўз юмган.

● Германиянинг Россиядаги элчихонаси «Останкино» телевизион марказини қайта тиклаш ва жиҳозлашда ёрдам кўрсатишга тайёр эканлигини билдирди.

● «Оқ уй» расмий қароргоҳ сифатида Россия Федерацияси Вазирлар Кенгашига берилди.

● Украина Олий Кенгаши янги мудофаа вазирини тасдиқлади.

● Ярославлда битта буханка нон 25 сўмга арзонлашди. Бунга ҳукуматнинг шаҳардаги нон заводларига кўрсатган ёрдами туфайли эришилди. Лекин ажратилган пул бор-йўғи ўн кунга етади, холос. Ундан кейин нима бўлиши маълум эмас..

● Москва банклараро валюта биржасида АҚШ бир долларининг қиймати 1189 рублни ташкил этди. Бу аввалги савдодагидан олти рубль кўп демакдир.

ХОРИЖДА

● Покистоннинг собиқ бош вазири Беназир Бхутто бошчилик қилаётган Покистон халқ партияси мамлакатда чоршанба куни бўлиб ўтган умумий парламент сайловларида берилган овозлар бўйича етакчилик қилмоқда.

● Франция ўз қўшинларини Сомали ҳудудидан 1994 йилнинг январида олиб чиқади.

● Ливия инқилобининг раҳбари Муаммар Каззофий Ливия халқини Ғарб мамлакатларининг ҳужумини қайтаришга ҳозиру нозир бўлиб туришга чақирди.

● Кеча Токиога Россия Президенти Борис Ельциннинг Японияга расмий ташрифига тайёргарликни ниҳоясига етказувчи гуруҳ аъзолари келди. Илгари хабар бериб ўтилганидек, бу ташриф 11 октябрдан 13 октябрга қадар бўлади. Ушбу самолётда жумладан, битим масалалари ва хавфсизликни таъминлаш бўйича экспертлар ҳам келишди.

● Франция Президенти Франсуа Миттеран Европа давлатлари конфедерациясини тузиш ғояси билан чиқди. Шунга кўра конфедерацияга Россия қўшилгани ҳолда Европанинг барча давлатлари кириши керак.

● Сандиқ ясаш эркакларга хос ҳунар. Лекин унда аёлларнинг ҳам қўли бор. Ҳар қандай сандиқчининг оиласида ҳамма меҳнат қилади, шунингдек уй бекаси ҳам. Рўзғор юмушларидан ортган аёллар сандиққа ҳошия қоқишда, бўяш ишларида оила аъзоларига ёрдамлашадилар. Ҳатто ўзлари ҳам сандиқ ясайдилар. Ана шундай сандиқчи аёллардан бири Вилоятхон Йўлдошевадир. Биз бу аёлни Чорсу бозоридан осонгина топдик. Чунки уни бутун бозор аҳли яхши билар экан. Одамлар уни «Сандиқчи келинойи» дейишаркан. Биз Вилоят опани сандиққа нақш солаётган пайтида учратдик. Уларнинг сандиқлари ўзига хослиги билан бозорда кўзга ташланиб турибди. Вилоят опани суҳбатга тортдик.

** Ҳунари гўзаллар*

САНДИҚЧИ КЕЛИНОЙИ

— Анчадан бери сандиқ ясайсизми?

— Мана шу хонадонга келин бўлиб тушгандан бери. Аввалига қайнотам, турмуш ўртоғим (Тўлқин акам) мени қўймадилар. Лекин оилада ҳамма, ҳатто қайинсингилларим ҳам шу иш билан шуғулланарди. Томоша қилиб туриш ноқулай. Хуллас, сандиқ ясашни ўргандим. Илгари бу ҳунар ҳақида тасаввурим ҳам йўқ эди. Ҳатто келин бўлиб тушаётганимда бироз чўчигандим ҳам. Йўқ, кейинчалик ўрганиб кетдим. Болаларнинг отаси билан турмуш қурганимизга 17 йил бўлган бўлса шундан бери сандиқ ясаймиз.

— Сандиқ ясаш қийин эмасми?

— Ўзига яраша қийинчиликлари бор. Лекин ўрганган одамга сезилмайди. Масалан, ҳозир оиламиздагилар шу ҳунарсиз туролмайдилар. Чунки у бизга дадамизнинг боболаридан, яъни тўрт-беш ота авлодимиздан мерос бўлиб қолган. Кексайиб қолганларига қарамай қайнотам ҳам ҳали-ҳануз сандиқ ясайдилар. Уларнинг дўкони биздан уч-тўрт дўкон нарироқда. Авваллари бирга ишлардик. Ҳозир улар қайним билан алоҳида дўкон очишган.

— Илгари бирор корхонада ишлаганмисиз?

— Албатта, аввал Тошкент мебель фабрикасида иқтисодчи-муҳандис бўлиб ишлаган эдим. Шунинг учун сандиққа кетадиган тахталар, ёғочларни яхши ажратаман. Болаларим туғилгандан кейин ишламай қўйдим.

— Нега сизни бу ерда «Сандиқчи келинойи» дейишади?

— Кўпинча одамлар дўконга сандиқларини таъмирлашга, тузатишга олиб келишади. Уйимиз узоқ. Шунинг учун арра, болғани олиб чиқиб, дўконнинг ўзида сандиқларни бузиб, қайтадан қоқиб, бўяб бераман. Сандиқ қоқаётганимни кўпчилик кўрган. Яна мен дўконда уззукун бўламан. Шунинг учун айтишса керак.

— Ўзингиз мустақил сандиқ ясай оласизми?

— Ҳа. Бироқ турмуш ўртоғим арралаш, болға қоқиш аёлларнинг иши эмас, дейдилар. Лекин тахталари силлиқланган, тайёр бўлса қоқаман. Баъзида ўғилларим билан биргаликда қиламиз.

— Сандиқ ясашга қандай қарайсиз? Баъзан чарчаган пайтларингизда зерикарсиз?

— Аксинча, сандиқ ясаш бу бир санъат. Унда ҳам ижод қилинади. Мана шу сандиқнинг нақшларига, бўёқларнинг ишлатилишига эътибор беринг-а, ҳар бирининг нақши ўзгача. Биз кўпроқ қишда турли хил тунукадан ҳошиялар қирқиб, тайёрлаб қўямиз. Ёзда эса қоқамиз. Сандиқ қилиб зерикмайман. Фақат чарчайман, холос. Ўша пайтда тўйиб-тўйиб ухлагим келади. Аммо бунинг иложи йўқ.

— Нега?

— Тасаввур қилинг-а, уйнинг бекаси кун пешинга келгунча ухлаб ётса. Болаларнинг қорни нима бўлади, дўкончи? Уй ишлари қолиб кетади.

— Нечта фарзандингиз бор?

— Иккита ўғлим бор. Шуҳрат 15, Шерзод 12 ёшда. Иккаласи ҳам отасининг ҳунарини билишади. Ҳозир бемалол сандиқ ясай олишади.

— Болаларингизга қарашга, тарбиясига ҳам вақт топасизми?

— Болаларим кўз тегмасин ҳар иккаласи ҳам ақлли, айтган ишни қилади. Гап қайтармайди, бежо юрмайди. Дарсларидан бўшади дегунларича устахонага кириб дадасига ёрдамлашишади. Вақти келса уй ишларида менга қарашишади. Умуман олганда ҳунар ўрганган бола кўпам ёмон бўлмайди. Шунинг учун ҳам ота-боболаримиз бежиз фарзандларига ёшлигидан ҳунар ўргатишмаган. Бунинг боиси бор-да. Ҳеч кўрганмисиз ҳунармандлан ўғри ёки чўнтаккесар чиққанини. Мен ҳунармандлар кўп бўлишини истайман. Чунки улар гўзаллик яратувчиларидир.

— Агар сир бўлмаса айтингчи, эрталаб нечада турасиз?

— Соат тўртда. Ҳовли-кўчаларни супуриб-сидираман, болаларга нонушта тайёрлайман, шунингдек тушлигига овқат қиламан. Уларни мактабга, дадасини ишга кузатиб ўзим дўконга келаман. Кечки тўрт-бешларгача бозорда бўламан. Кейин яна уйга бориб кечки овқат қиламан, уй тозалайман, кир юваман. Шу билан ўзи кеч киради.

— Қачон дам оласиз?

— (Кулиб) Дўконга келганда. Шу ерда ўтириб дам оламан. Одам кам бўлса китоб-журнал ўқийман. Ўтган-кетганларни кузатиб ўтиришни яхши кўраман.

— Оилавий бўлиб дам олиш масканларига борасизларми?

— Мен кўпроқ театрни, айниқса Ҳамза театрини яхши кўраман. Ишимиз озайган пайтларда биргалашиб театрга, кинога тушиб турамиз.

— Меҳмонгачи?

— Чақиришса, албатта борамиз.

— Агар бирон кун дўконга чиқмасангиз нима бўлади?

— Дўкон очилмайди, молимиз сотилмайди-да.

— Олаётган даромадларингиз рўзғорга етадими?

— Ҳа, етади. Биз ҳунармандчилик билан чекланиб қолмаймиз. Турмуш ўртоғим олий маълумотли, Политехника институтини тамомлаганлар. Ҳозирги пайтда Собир Раҳимов туман ички ишлар бошқармасида инспектор бўлиб ишлайдилар. Сандиқни бўш вақтларда, дам олиш кунлари ясаймиз. Яъни сандиқчилик уларнинг касби эмас, ҳунари.

— Сиз дўконда бўлсангиз, қачон уларга ёрдамлашасиз?

— Бозордан бориб, кечқурунлари қарашишга вақт топилади.

— Ўзингиз уйда сандиқ тутасизми?

— Бўлмасамчи. Ҳар бир ўзбек хонадонида сандиқ бўлса керак. Сандиқнинг яхши томонлари жуда кўп. Ота-боболаримиз ҳар нарсани ўйлаб пухта иш қилганлар. Агар эътибор бериб кузатган бўлсангиз, ўзбек аёллари сандиқни жуда яхши кўришади. Чунки унда нарса бузилмайди. Масалан, битта оддий матони олайлик. Уни целофанга солса вақт ўтгандан кейин чирийди. Шифонерда эса эшиги кўп очилгани учун куя тушади. Сандиқда эса ҳеч нарса бўлмайди. Узоқ вақт туриши мумкин. Шунинг учун бизда турмушга узатилаётган қизга албатта яхши ният билан битта сандиқ битта қути қилишади. Ҳатто халқимизда «Қизингни бешикка сол, молини сандиққа сол» деган қадимий нақл ҳам бор.

— Сизнингча аёл киши учун энг муҳим нарса нима?

— Ҳар кимга ҳар хил. Мен учун оиламизнинг тинчлигидан кўра муҳимроқ нарса йўқ. Болаларим касал бўлмаса, турмуш ўртоғим билан аҳил-пайванд бўлиб яшасам, шунинг ўзи етарли.

— Нимани кўпроқ орзу қиласиз?

— Тезроқ болаларимни уйли-жойли қилишни, уйлантиришни, невара кўришни, узоқ ерларга саёҳатга боришни, меҳмон кутишни, яна ўғилларимнинг яхши одам бўлишини, эл-юрт тинчлигини, дастурхонлар тўкинлигини, ҳамма одамларнинг бахтли бўлишини истайман.

— Ниятингизга етинг.

— Раҳмат. Келиб туринглар, тўйларингга ўзим сандиқ қилиб берай.

— Насиб бўлса.

...Вилоят опа билан хайрлашиб, ортимизга қайтар эканмиз, содда, олижаноб бу аёлнинг қалбида жо бўлган бутун орзу-истакларини чин юракдан ҳис қилдик.

Назира СОДИҚОВА.

● СУРАТДА: «Сандиқчи келинойи» Вилоят Йўлдошева.

Виктор Багаев сурати.

Кашфиётлар тарихидан

БАРҲАЁТ ҒОЯЛАР

ЎРТА аср Шарқининг буюк олими Абу Али ибн Сино таълим ва тарбиядаги зиддият масалаларини ҳам синчиклаб ўрганиб, жиддий илмий хулосалар чиқарган эди. Аллома таълим жараёнидаги зиддиятларни тадқиқ қилар экан, билиб олинган ва билиб олинмаган нарсалар ўртасидаги зиддиятга аҳамият беради.

Маълумки, бола дунёга келганида ҳеч нарсани билмайди, секинлик билан у борлиқни била боради. Бинобарин, дунёни ўрганиш жараёни билмасликдан билишга қараб боради. Олим бу жараённинг жуда мураккаблигини зийраклик билан кузатиб, билишга бундан бошқачароқ йўлдан, яъни билиб олинган нарсалар ёрдамида ҳам бориш мумкинлигини кўрсатиб берди. «Биз билмаган ва билишни истаган ҳамма нарсаларни бундан олдин билиб олганларимиз ёрдамида билиб оламиз», деб ёзади олим. Бу ғоя ҳозирги замон педагогикаси учун ҳам катта аҳамиятга эга.

* *

АБУ Али ибн Сино иссиқлик ва совуқлик ўртасидаги зиддият ҳодисаларига ҳам жуда қизиққан. У иссиқлик ҳодисалари, иссиқлик ўтказувчанлик, иссиқлик манбаларини атрофлича тадқиқ қилди. Унинг кўрсатишича, иссиқлик манбалари табиий ва сунъий бўлади. У иссиқлик ҳосил бўлишининг уч ташқи сабабини кўрсатди: иссиқ жисмнинг яқин бўлиши, ишқаланиш ва ҳаракат, ёруғлик.

* *

Аристотелнинг таъкидлашича, қадимий даврда бир хил олимлар пайдо бўлишнинг сабабини иссиқ ва совуқ, бошқалари эса намлик ва қуруқлик деб ҳисоблаганлар.

Ибн Синонинг муваффақияти, шундаки, унинг дунёқараши иккала йўналишни ҳам ўз ичига олади. «Жисмлардаги биринчи фарқ иссиқлиги, совуқлиги, намлиги ва қуруқлигидадир», деб ёзади олим. Бу орқали у жисмларнинг тафовутида учта ҳам, бешта ҳам эмас, балки тўртта асос, яъни қарама-қарши жуфтлар — зиддиятлар туришини кўрсатади.

Сўнгра олим бу иккала зиддиятни иссиқлик ва совуқликнинг зиддиятига келтиради: «Енгиллик иссиқлик билан, оғирлик совуқлик билан боғлиқ».

«Иссиқ» ва «совуқ» тушунчалари ҳозир «ҳарорат» билан алмаштирилган бўлсада, қадимги замон олимларининг бу соҳадаги башоратлари бугунги фан учун асос бўлиб қолмоқда.

Акбар АЛИЕВ тайёрлаган.

● Улкамиз тонги ана шундай гўзал.

Андрей Пишненко сурати.

** Меҳр-оқибатли бўлайлик*

БЕГОНАНИНГ БОЛАСИНИ СЕВАСИЗМИ?..

БОЛА ширин сўзнинг гадоси, дейишади. Ҳақ гап. Болага яхши гапириб, очиқ кўнгиллик билан эркалатсак, унинг назарида биз дунёдаги энг ақлли, энг яхши одам бўлиб туюламиз. Чунки унинг қалбига ҳали турмуш ғуборлари қўнмаган.

Рус шоири А. С. Пушкин ўзининг энагаси Арина Родионовани улуғлаб бекорга битиклар битмаган. Чунки у онасидан кўрмаган оналик меҳрини энагасидан кўрди. У рус халқ оғзаки ижодини чуқур билар, узундан узоқ қиш тунларида Александрга қизиқ-қизиқ эртаклар, афсоналар сўзлаб берарди. Кейинчалик эса Пушкин энагасидан эшитган эртакларини ўз ижодида акс эттирди. Гўдаклигида қалбига сингдирилган эзгулик Пушкинни назм қуёши даражасига кўтарган бўлса ажаб эмас.

Ҳозирги пайтда бизнинг шароитда фарзандларимизни энагага бериш имконияти йўқ. Бизнинг болалигимиз боғчаларда кечди. Болалар ҳам боғчага боришади.

Тарбиячи бу даргоҳда худди Арина Родионова сингари болажоннинг ихлос қўйган, ҳатто сиғинадиган «боғча опаси», азиз кишиси. Буни яхши ҳис этган, бола руҳиятини чуқур англайдиган, педагогикани мукаммал эгаллаган тарбиячилар болани меҳр билан парвариш этади. Ундан иссиқ тафт олиб ўсган жажжи инсон мактабга борганида меҳрибон тарбиячисини соғиниб боғчадаги завқли-шавқли кунларини, ўртоқларини қўмсайди. Улғайганида эса, беғубор болалигини, бетакрор оромижон эртакларини, ширинсўз боғча опасининг ёрқин сиймосини унутмайди.

Зеро, инсоннинг энг бахтиёр фасли болалиги, боғча ва мактаб ёшдаги дамларидир.

Биз оналар яхши тарбиячининг қадрини биламиз. Кўзимизнинг оқу қораси бўлган фарзандларимизни эрталаб тарбиячи қўлига топширар эканмиз, беихтиёр унинг чеҳрасига, кайфиятига разм соламиз. Агар у очиқ чеҳра, хушмуомала бўлиб, боламизни суюб-эркалаб олиб қолса, кўнглимиз тоғдек кўтарилиб ишга жўнаймиз.

Тарбиячиликни ўзига касб қилиб олган ҳар бир аёл аввало бу олижаноб ва машаққатли ишни эплайдими? «Бегонанинг боласи»га меҳр билан қарай оладими?» — деган саволларга ўз қалбидан жавоб қилиши керак. Ана шундан кейингина бу шарафли ишнинг этагидан тутиши лозим. Аммо...

Бир куни шундай воқеа бўлди. Қизчам боғчага боришдан бош тортадиган одат чиқарди. Сўрасам қизим боғча опасини урушади, турткилайди, ёмон қарайди деб ғингшиди. Мен у-бу деб аврадим. Қизим йиғлаб тураверди. Унинг боғчасидан кўнгли совиган эди.

Ноилож, ишга боришим керак, қизим хоҳласа-хоҳламаса боғчага олиб бораман. У инжиқлик қилиб қолади. Тарбиячи эса юпатишни билмайди. Номигагина «ке-ке» деган сўз билан кифояланади. Қизалоғим ортимдан кўз ёшини оқизиб бўтадек бўзлаб қолади. Елкамда тоғдек юк билан дилгир бўлиб ишга жўнайману, уззукун хаёл билан юраман.

Ўртада меҳнат таътилига ҳам чиқиб келдик. Кунларнинг бирида яна она-бола боғчага йўл олдик. Қизим йўл бўйи ғингшиб борди. Гуруҳга кирсак боғча опа қандайдир сабаб билан ишга чиқмабди. Унинг ўрнига бир қиз ўтирган экан. Қизимни алдаб-сулдаб шиппагини кийдираётсам бир аёл набирасини етаклаб келиб қолди. Бола «қолмайман» деб дод солиб йиғлар, аёл эса ниҳоятда асабийлашиб кетган эди. «Қани тарбиячи, болага яхши қараса бўлмайдими?» — дерди у. Мен ҳам норозилигимни баён қилганча ишга кетдим. Ўша куни кечки пайт боғча опа мени боғчада жуда совуқ қарши олди.

— Сиз мендан норози эмишсиз? Орқамдан гапиргунча бетимга айтсангиз бўлмайдими? — деди у жаҳлини яширмай.

— Андиша қилиб юрувдим. Эрталабки воқеадан сўнг жим туролмадим. Қизим боғчага келишдан безиллайди. Қарасам биттагина менинг болам эмас, бошқаларники ҳам шундай экан. Нега бундай? — дедим.

Хуллас, тарбиячи билан бироз тортишиб олдик.

— Кечирасизу, айтингчи, сиз бегонанинг боласини ҳам сева оласизми? — сўрадим ундан.

— Ким болани ёмон кўради? — деди тарбиячи ўша оҳангда.

— Унда нега кейинги пайтларда кўп болалар сизнинг гуруҳингизга келишни истамайди?

Боғча опа минг баҳонани рўкач қилиб баланд-паст сўзларни гапириб ташлади. Мен унга бир ўйлаб кўришни маслаҳат бериб, қизимни етаклаганча боғчадан чиқиб кетдим. Аммо кўнглим ғаш эди. «Бировнинг кўнгил косасини беҳос синдириб қўйган бўлсам-а?» деб ўйладим.

Эртасига дам олиш куни эди. Қўққисдан телефон жиринглаб қолди. Дастакни кўтарсам боғча опанинг овози. У мендан узр сўраб турарди. Кўнглим мумдек эриб кетди. Гарчи бироз такаббур кўринган бу қизнинг юраги тоза эди. Шу-шу у қизимни боғчада қучоқ очиб кутиб оладиган, қизим ҳам боғча опасининг олдига қушдек учиб борадиган бўлди. Кўнглим тинчиди. Хурсанд бўлдим. Уйда ҳам қизим боғча опасини тилдан қўймасди. Гўё норасидам мендан кўра кўпроқ унга меҳр қўйгандек...

Шарофат ИСКАНДАР қизи.

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!
ОБУНА ВАРАҚАСИНИ БЕХАТО ТЎЛҒАЗИШГА ҲАРАКАТ ҚИЛИНГ!

Агар обуна «Матбуот уюшмаси» агентлигида расмийлаштирилган бўлса, касса аппаратининг муҳри, алоқа бўлимларида расмийлаштирилганда эса тақвим штемпели, албатта, бўлиши керак.

Бу ҳолда обуначиларга абонемент билан бирга пул қабул қилинганлиги ҳақида квитанция берилади.

АЗИЗ ОБУНАЧИ ЎРТОҚЛАР!

Газета ва журналларга обуна варақчасини сиёҳли ручкаларда хатосиз, сўзларни қисқартирмасдан ва тушунарли қилиб тўлғазинг.

Обуначи ўз турар жой манзилгоҳи, насаби, исми ва отасининг исмини аниқ ёзиши талаб этилади.

Обуна варақчасидаги «ПВ-Жойи» деган ёзувли катакларни алоқа бўлинмалари ва «Матбуот уюшмаси» агентликлари ходимлари тўлғазади.

** Мўъжизалар оламида*

«ЗАНГОРИ ОЛОВ»: ҚАТЛАМДАН—ОШХОНАГАЧА

ТАБИИЙ газ — табиатнинг ажойиб мўъжизаси. У рангсиз, мазасиз, ҳидсиз ва ҳаводан енгил. Энг асосийси уни ишлатиш қулай ва арзон.

Газ плиталарида беғубор ёнаётган ва овқатни беминнат пишириб, чойни илдам қайнатаётган «зангори олов» конлар бағридан ошхонамизга келгунча қандай йўлларни босиб ўтади? У ер остида қандай ҳолатда ётади, уни қандай чиқарилади, сўнгра у қай ҳолатда шаҳар ва қишлоқларга келтирилади? Бундай саволлар кўпчиликни қизиқтириши табиий.

Газ ер остида ўзига қулай бўлган антиклинал, моноклинал ва шу каби геологик тузилмаларда ўзида ғоваклик мавжуд бўлган тоғ жинсларига сув билан бирга шимилган ҳолатда бўлади. Аввало газнинг шундай жойлашиб ва сақланиб қолиши учун геологик шароитлар зарур.

Газ конлари геофизик усуллар билан қидирилади, сўнг бошқа усуллар билан яна текширилиб, маълум даражада аниқликка эга бўлингач, уларни ўрганиш ва газ мавжудлигини аниқлаш мақсадида қидирув-разведка қудуқлари қазилади.

Разведка қудуқлари қазиладиган жой ва улар бағрида мўлжалланган маҳсулдор қатламнинг ётган чуқурлигини аниқ белгилаш катта аҳамият касб этади. Аксарият ҳолларда разведка қудуқларининг белгиланган ўрни геологик ҳолат сирларини очишга ожизлик қилиб қолади. Шунинг учун уларни қайта-қайта самарасиз қудуқлар ён-веридан қазишга тўғри келади.

Разведка қудуқларида газ мавжудлиги аниқлангач, уларни ишлатишга киришилади. Бунинг учун қудуқ оғзига махсус ускуналар ўрнатилади ва ундан лозим бўлган миқдордаги газни қувурлар орқали сепараторларга жўнатилади. (Газни суюқлик ва қаттиқ жисмлардан ажратадиган асбобга сепаратор дейилади).

Маълумки, ер остидаги табиий газ таркибида ёнувчи углеводород газларидан ташқари бошқа газлар ҳам бўлиши мумкин. Аксарият улар билан бирга азот, карбонат ангидриди, олтингугурт водороди ва сув буғлари мавжуд бўлади. Баъзи ҳолларда эса енгил метан ва этан гази билан биргаликда оғир пропан, бутан, пентан ва бошқа газлар борлиги кузатилади. Бизнинг ошхонамизда ишлатиладиган газнинг эса 96—98 фоизи метан ва 1-2 фоизи этандан иборат бўлиши зарур. Демак, ер остидан чиқадиган газни тозалаб, ундаги мавжуд бошқа газларни ажратиш лозим.

Бу ишларнинг биринчи босқичи, яъни газларни оғир газлар, сув буғлари ва чанг-қум зарраларидан тозалаш сепараторларда ижро этилади. Бунинг учун газ катта тезликда сепаратор ичига киритилади. Унинг ичидаги ҳар хил қурилмалар ёрдамида ва инерция ҳамда марказдан қочирма кучлар таъсирида енгил газ оғир компонентлардан, қум зарралари ҳамда сув томчиларидан ажратилади.

Қурилмалар ичидан ўтиб борган табиий газ ўз таркибидаги заҳарли газлардан тозалангач яна махсус нам ютгич қурилмалар орқали ўтказилиб, агар таъбир жоиз бўлса гўёки қуритилади ва шундан сўнг соф енгил углеводородлардан иборат бўлган газлар магистрал узатгичларга келтирилади. Шу жойдан бошлаб тозаланган газ кучли компрессорлар ёрдамида катта диаметрга эга бўлган газ қувурлари орқали катта масофалардан ўтиб, шаҳарларга етказиб берилади. Магистрал газ узатгичларда суткасига бир неча миллионлаб кубометр газ ўз ишлатувчиларига томон йўлланар экан, уни ҳайдаб берувчи компрессорларнинг қуввати аксарият 200—250 километрга етади.

Бу билан газнинг қатламдан ошхонага бўлган саёҳат йўли тугамайди. Яна битта муаммо бор. У ҳам бўлса газларнинг йил фаслларига қараб ишлатилишининг кескин фарқи билан боғлиқ бўлган ҳолатдир. Маълумки, иссиқлик энергияси манбаи бўлган ёнилғи сарфи йилнинг фаслларига боғлиқ. Чунончи, Тошкент шаҳри корхоналари ва умуман шаҳар хўжалигининг газ билан таъминланиш даражаси қиш ойларида ёздагига қараганда икки, қиш совуқ келган йиллари эса уч ва ундан ортиқ баравар газни кўпроқ талаб қилади. Магистрал газ қувурлари ва уларни газ билан таъминлайдиган конлар эса қишда ва ёзда бир меъёрда ишлаши лозим. Шунинг учун ёзнинг иссиқ кунлари ишлатилмай қолган газни йиғиш ва қишнинг совуқ кунларида уни чиқариб бериш ўз-ўзидан келиб чиқадиган муҳим вазифадир. Йирик шаҳарларда бу кўрсаткич кунига миллионлаб кубометрни ташкил қилиши мумкин. Масалан, Тошкент шаҳрида ёзда бир кеча-кундузда 3 миллион кубометр газ ишлатилса, қаттиқ қиш кунлари бу кўрсаткич 10 миллион кубометрга етади. Шунинг учун саккиз-тўққиз ой давомида ортиқча бўлган газ бирор жойда йиғилиб, қиш ойларида улардан фойдаланилади. Шу мақсадда газ сақлагич сифатида ер бағридаги ҳавзалардан фойдаланилади. Булар — эски газ ва нефть конлари, туз конлари ҳамда ер остидаги сувли қатламлар бўлиши мумкин.

Қатламдан ошхонамизга йўлланаётган газ баъзи ҳолларда яхши қуритилмаганлиги туфайли улардан гидратлар ҳосил бўлиши ва улар йўлни бўғиб қўйиши мумкин. Бундай ҳолат содир бўлмаслиги учун эҳтиёт чоралари кўрилади. Яъни, газлар орасига маълум кимёвий моддалар қўшилиб, гидрат ҳосил бўлишининг олди олинади.

Яна бир кўпчилик фаҳмламайдиган ва фақат мутахассисларгина биладиган ҳолат. Биз юқорида газни ҳидсиз, мазасиз дедик. Лекин ошхонага кирганимизда агар бироз газ чиқаётган бўлса, ўзига хос ҳидни сезамиз ва газ чиқаётган жойни қидира бошлаймиз. Бу ҳолат айниқса газнинг инсонларни заҳарлаб қўймаслиги ва йиғилган газ беҳосдан портлаб кетмаслигининг олдини олиш учун зарур.

Абдулла МАВЛОНОВ,

Тошкент Давлат техника университети нефть ва газ факультети доценти.

* *Ибратли ҳикоятлар*

Ёғ ичида яйрамади

ИШ шу даражага бориб етишини ҳеч ким кутмаган эди. Шавкат қўлидаги пиёлани дастурхонга улоқтириб, лабларини қўллари билан артди:

— Мени ким деб ўйлаяпсан, Зариф?

— Ўғил боласан, йигитнинг хўрозисан, — деди Зариф сархуш кўзларини унга қадаб.

— Бўлмаса, тўй кунини белгила, мен тайёрман.

— Ўн кундан кейин, — деди Зариф. — Ҳамма нарсам тайёр.

Дастурхон атрофидагилардан фақатгина Мирҳожигина гап қотди:

— Бу нарсани кайф устида ҳал қилиб бўлмайди.

Яна ёшларнинг ҳам кўнглини сўраш керак.

— Қиз меники, — ўшқирди Шавкат. — Мен хоҳлаган хонадонга келин бўлади...

...Шавкат кеч қоронғусида уйга қайтди. Ҳовлида уни илҳақлик билан кутаётган хотини Фароғатга кўзи тушиб, илжайди:

— Тўйлар муборак, онаси.

— Қанақа тўй?

— Ўн кундан кейин Зариф ўғлини уйлантиради. Қизимиз унга келин бўлади. Тайёргарликни кўраверинг.

— Вой шўрим! Бемаслаҳат нима қилиб қўйдингиз? Дадамлар, ойимлар нима дейди? Қизингиздан бир оғиз сўрамайсизми? Шўрим қурсин-а, доим бир кор-ҳол бошлаб юрасиз.

— Кор-ҳол эмас, тўй бу! — Шавкат қўлини пахса қилиб гапирди. — Қутулганингга шукур қилсанг-чи, ойимпошша.

— Ахир ҳеч нарса тайёр эмас ҳали.

— Тайёрлайсан, — таҳдид билан гапирди Шавкат, — пул керак бўлса мен топиб келаман.

Фароғат аламини ичига ютди. Хуллас, тўй бўлиб ўтди. Зариф ҳам ўғил бола экан, қилдан қиёматгача барчасини муҳайё қилди. Бир-икки ой икки қуда бир-бирини ялаб-юлқади. Кейин ширини тугаб, тахири чиқиб қолди. Бир куни кечаси Шавкатнинг қизи Раҳима уйга йиғлаб келиб қолди.

— Тинчликми? — сўради Фароғат, — ярим кечаси юришинг нимасийди?

— Бошқа хотини бор экан! — йиғлаб юборди Раҳима.

— Номард! — тишини ғижирлатди Шавкат.

— Энди нима қиламан, — ўтириб қолди Фароғат.

— Ҳаммаси бемаслаҳат қилинганининг оқибати, — уйдан чиққан Ориф бува ўксиниб деди. — Сенга ким қўйибди ахир ўзбошингча қизимни бераман дейишни.

— Бойвачча эди, қизим эгни бут, қорни тўқ бўлармикан девдим, — мингирлади Шавкат гуноҳкорона.

— Ёғ ичида яйрамаганидан кейин, бойлигидан нима фойда? Одатда қиз болани онадан берухсат, бемаслаҳат узатишмайди, — ўзини зўрға босиб гапирди Ориф ота. — Ҳадиси шарифларда шундоқ гап бор, сира эсингдан чиқарма: «Қизларни турмушга чиқариш тўғрисида оналари билан маслаҳатлашинглар».

Фароғат эрига таъна боқди. Шавкат нигоҳларини ерга қадади, «Ўғил болалик»нинг қурбони бўлган қиз пиқиллаб йиғларди.

Уч белги

МАДАЗИМ омонатни олдию юраги питирлаб қолди: шунча пул-а! Тағин ҳаммаси мингталик! Ўзимники бўлса қанийди шу!

Маҳсум амаки сафарга чиқишдан олдин қўшниси Мадазим аканикига чиқди.

— Келинг, қўшни, келинг, — уни иззат билан кутиб олди у қўшнисини. — Қандай шамол учирди Маҳсум ака!

Маҳсум амаки яхшилаб ўтириб олди.

— Энди Мадазим, — томоқ қириб гап бошлади у, — қиёмат кун қўшнидан дейдилар.

— Ҳали қиёмат бўлгани йўққу, — кулди Мадазим.

— Илоҳим бўлмасин. — Маҳсум амаки жилмайди. — Янгангиз билан дам олишга кетадиган бўлиб қолдик. Ҳатто болалар билан ҳам хайрлашолмадик. Янгангиз ҳозир телефон қиляпти. Кенжа куёвимиз ҳали бағримизга кўчиб келгани йўқ. Шу озгина топган-тутганимиз бор, шуни сизга топшириб кетсам. Ўлимлигимиз дегандек. Бандамиз ахир.

— Бажонидил, Маҳсум ака. — Мадазим қўлини кўксига қўйди. — Ўзингизнинг уйингизда тургандек деб ўйлайверинг.

— Балли, Мадазим, — хурсанд бўлиб кетди Маҳсум амаки унинг олдига тугунни қўяр экан.

— Ҳатто рўмолига қўл теккизмайман, — деди Мадазим.

Маҳсум амаки чиқиб кетдию, Мадазимнинг тинчи йўқолди. Пулларни бир қур санаб кўрди. Икки юз минг экан! Пуллар худди чўғдек ярақлаб уни ўзига тортар эди. Мадазим аканинг пешонасидан тер чиқиб кетди. «Келе, — ўйлади у, — битта мингталикни олсам биров билиб ўтирибдими? Ахир қўшни ҳақи ҳам борку?!»

Шу тариқа кўз ҳақи ҳам олинди, қоровул ҳақи ҳам олинди. Улфатлари келганда Мадазим уларни яхшилаб сийлади. «Ўрнига қўйиб қўяман» доим ўйларди Мадазим...

...Маҳсум амаки эшик қоқиб келди. Уни кўриб Мадазим яна питирлаб қолди.

— Ие, ие яхши бориб келдингизми? — деди у ялтоқланиб, — бехабар қолибмизку. Аслида Маҳсум амакининг келганидан Мадазимнинг хабари бор, уч кундан бери чап бериб юрарди.

— Яхши дам олиб келдик, — Маҳсум амаки беозор жилмайди, — омонатга чиққандим.

Мадазим тугунчани Маҳсум аканинг олдига ташлади. Маҳсум амаки унинг чўғи камлигини, рўмол бошқатдан бойланганини кўриб, ранжиди. Мадазимга саволомуз қаради.

— Энди, — чайналди Мадазим, — бир зарурат чиқиб қолиб, сиздан берухсат андак сарф қилиб қўйдик. Қўшничилик ахир, суришиб кетамиз.

— Майли, — деди узоқ жимликдан сўнг Маҳсум амаки. Унинг дили оғригани овозидан сезилиб турар эди. — Энди мен борай.

Нима қилсин? Нима десин бечора Маҳсум амаки? Ахир Ҳадиси шарифда ҳам: «Мунофиқлик белгиси учтадир: ёлғон сўзлаш, ваъдасининг устидан чиқмаслик ва омонатга хиёнат қилиш». Ушбу ҳикматларнинг Мадазимнинг етти ухлаб тушига кирмаганини билмасди-да бечора!

Темур УБАЙДУЛЛО.

Бу турфа дунё

◉ ДУНЁДА энг баланд гуллар эремус деб аталиб, Марказий Осиёнинг Олатов тоғи ёнбағирларида ўсади. Баланд шохидаги қизил, баъзан эса оқ гуллари учун у «Шоҳ қўлтиқтаёғи» деган ном ҳам олган.

◉ ЭНГ қадимий матони Қуддус шаҳрига яқин бўлган Хемар ғорида ишлаётган археологлар топишган. Мато бундан 8500 йил аввал тайёрланган.

◉ ҲАРОРАТНИНГ энг катта тезликда тушиши Америка Қўшма Штатларининг Броунинг шаҳрида қайд этилган. 1918 йилнинг 24 январида ҳарорат 7 даража иссиқдан 49 даража совуқ, яъни 50 даражага пастлаган.

◉ ЭНГ катта кема 1979 йил Японияда ясалган нефть ташувчи танкердир. Норвегия компанияларидан бири сотиб олган бу кема 565 тонна сув сиғимига эга бўлиб, юзаси 5 та футбол майдонига тенг келади.

◉ ЭНГ катта қор учқуни 1892 йил 4 декабрь куни Саксонияда ёғган. Учқунларнинг диаметри 12 сантиметргача етган.

Мурод РАҲИМОВ.

* *Китоб жавонингизга*

Қалб нидоси

ИСЛОМЖОН Турсуновнинг нашрдан чиққан китобини ўқир эканмиз, ўтмишимиздаги мураккаб жараёнлар, ота-боболаримизнинг озодлик учун олиб борган курашлари муаллиф томонидан қаламга олинганлигининг гувоҳи бўламиз. Китоб айниқса ўша 30-йилларда тоталитар тузум қатағонликлари гирдобига тушиб отилиб кетган ёхуд қийноқларда, тазйиқларда азоб чеккан, ҳеч қандай ном-нишонсиз йўқ бўлиб кетган улуғ алломаларнинг бошларига тушган қисматлари ҳақида ўткир илмий тил билан ёзилганлиги билан қимматлидир.

Китоб атоқли, бетакрор муаллимлар Абдураҳим Йўлдошев, Қаюм Рамазон, Носир Саидий, Қаюмхўжа Алиев, Шокиржон Раҳимий, забардаст журналист ва маданият ходимлари Наим Саид, Зиё Саид, Фитрат, Чўлпон, Абдулла Қодирий каби халқимиз севикли фарзандларининг шўро ҳокимияти даврида тортган азоблари, уларга миллат озодлиги, миллат тараққиёти учун олиб борган фаолиятларида қўйилган турли тўсиқлар, ўз мустақиллиги, халқининг ҳуррияти йўлида зиндонларда азобланганликлари, қурбон бўлганлари, тириклайин кўмиб ташланганликлари, қувғин этилганлари жонли гувоҳлар, суҳбатлар асосида изчиллик билан очиб берилган.

Китоб муаллифи Абдураҳим Йўлдошевнинг ўша йиллар давомида олиб борган фаолияти орқали миллий ғурур мавзусини қаламга олади. А. Йўлдошев ўз миллатини севмаган, унга эътиқод қилмаган одамни мен ҳозир ҳам сотқин, ватансиз сифатида қоралайман, дейди. Дунёда инсон миллатпарвар бўлсин, ўз халқини ҳар қандай қузғунлардан ҳимоя қиладиган, тили софлиги учун курашувчи бўлсин, дейди.

Муаллиф тараққиётнинг асосини белгилаш ва тўғри ҳал этиш кадрларга боғлиқ эканлигини таърифлайди. Биз 20—30-йилларда, — дейди муаллиф, — юксак онгли, зўр қобилиятли, саводли кадрлардан ажралдик. Яъни халқимизнинг асл йўлбошчиларидан ажралиб қолдик. Бу жараёнлар натижасида жаҳонда социалистик мамлакат пайдо бўлди. Мамлакатни, давлатни бошқариш зўравонлик асосида ривожлантирилди. Шўро ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун кураш энг аввало ташқи душманларга зарба бериш орқали эмас, балки аксинча ўз халқи донолари, айбсиз зиёлиларнинг ёстиғини қуритишдан бошланди. Ўз халқи орасидан етишиб чиққан зиёлисига суянмаган ҳар қандай халқнинг ҳоли нима кечишини муаллиф кенг маънода ривожланишдан, тараққиётдан маҳрум эканлигини кўрсатиб беради. Агар ўша 20—30-йиллар қатағонлари қурбонлари ҳозиргача яшаганларида эди, дейди муаллиф афсус билан, ўзбек миллати ва унинг ижтимоий ҳаёти, савияси ўша Беруний, Форобий, Қошғарий, Навоий, Бобур каби алломалар идрок қилган даражада бўларди. Афсуслар, надоматлар бўлсинки...

Хулоса қилиб айтганда, мустақил Ўзбекистон ўзининг илк қадамларини ташлар экан, элимиз қанча шодланса, ифтихор қилса арзийди. Чунки асрлар мобайнида ота-боболаримиз орзу қилган кунлар келди. Зўрлик билан барпо бўлган иморат охири вайрон бўлиб, эндиликда халқимиз олдида Ўзбекистонни келажаги буюк давлатлардан бирига айлантиришдек муҳим мақсад пайдо бўлди.

Халқимизнинг бу покиза орзу-умидлари рўёбга чиқишида ушбу китоб муносиб равишда хизмат қилади, деб ўйлаймиз. Бинобарин, Исломжон Турсуновнинг «Истиқлолга интилган қалблар нидоси» китобининг чоп этилиши давр талабига монанд бўлди. Унинг яратилиши Ўзбекистоннинг ёрқин келажаги, тараққиёти учун жонини фидо этган ота-боболаримизнинг руҳини шод этди.

Нуршод ҒИЁСОВ,
Ўзбекистон ХДП Тошкент шаҳар кенгаши мафкура бўлимининг мудири.

* *Наботот оламида*

АТИРГУЛ

ЭРТА тонгда ҳовлингиздаги гулзорда чаман бўлиб очилган атиргулни ҳеч томоша қилганмисиз? Унда нимани кўргансиз? Табиийки, гул юзига инган шабнам томчиларини, албатта. Худди қиз боланинг ёноғидаги қора ҳоли унинг ҳуснига қанчалик кўрк, латофат қўшгани каби ана шу шабнам томчиси ҳам атиргулга ўзгача тиниқлик, нафислик бахш этади. Атиргулни севмайдиган одам бўлмаса керак. Айниқса бизнинг халқда. Агар эътибор берган бўлсангиз ҳар бир ўзбек хонадонида ҳеч бўлмаганда бир жуфт атиргул ўсади. У ўша хонадонга ўзгача таровати бериш билан киши кўнглини чоғ қилади. Шунинг учун ҳам бу гул ҳамиша инсон томонидан ардоқланади.

Ҳинд ривоятларида айтилишича, дунёда энг гўзал аёл Лакшми ҳисобланади. Унинг беқиёс гўзаллигининг боиси шундаки, Лакшми атиргул ғунчасининг ичида туғилади. Шунинг учун ҳиндларда атиргул нафақат хушбўй гул, балки шунингдек гўзаллик тимсоли ҳамдир.

Қадимги римликларда эса атиргул одамларга куч-қувват, шижоат бағишловчи ўсимлик ҳисобланган. Шундан бўлса керак, римликлар жангга кетаётган баҳодирлар бошидан атиргул баргларини сочишган..

Атиргул гўзаллик, хушбўй, тароватли бўлиш билан бирга қатор шифобахш хусусиятга ҳам эга эканлигидан кўпчилик бехабар бўлса керак. Қадимий тиббий манбаларда қайд қилинишича, атиргул жуда кўп дардларга даво бўлган. Масалан, унинг уруғи билан кўз оғриғини қолдиришган. Баргларини ёстиқ тагига қўйиб ётган киши эса уйқусизлик дардидан фориғ бўлган. Атиргулнинг мойи билан тиш оғриғи бир зумда қолдирилган. Бу тиббий хусусиятларидир. Атиргулдан шунингдек, мураббо тайёрланган, шарбатлар қилинган. Бундан ташқари атиргул ҳанузгача ҳам аёлларнинг пардоз ишларида кенг қўлланилади. У инсон танаси учун жуда фойдалидир.

Франциянинг машҳур атирупа пардоз буюмлари ишлаб чиқариш корхонасидан чиқариладиган маҳсулотларга атиргулнинг рамзи туширилади. Чунки ана шу пардоз буюмларининг кўпчилиги атиргулдан тайёрланиб, табиий моддаларга бой. Шунинг учун жаҳон бозорида ҳамиша уларнинг бозори чаққон. Хуллас, атиргул кишига нафақат завқ, шунингдек дардига шифо, ҳуснига оройиш беради.

Назира СОДИҚОВА.

* *Ғазалхонлик*

ДЎСТ КЕРАК

Бошга кулфат булути соя солса дўст керак,
Бор умидинг, нажотинг гар йўқолса дўст керак.

Нурафшону сарафроз онларингда бирга ул,
Сен деганда бор меҳрин бера олса, дўст керак.

Ҳамсуҳбату вафодор ёнингдадур ҳар қачон
Муштдеккина бу қалбингга гул тутолса дўст керак.

Зафарларинг шавқидан нур эмади шабнамдай,
Соҳир қалб саховатин йиға олса дўст керак.

Номардлар гар аламингдан қилсалар роҳат, ҳузур.
Сен-ла бирга қўшилиб дард чеколса, дўст керак.

Қаро зулмат аждари ўт пуркаса ногаҳон,
Қалб машъалин баралла ёқа олса дўст керак.

Баҳодир дўстларингга чиқ пешвоз, сол поёндоз,
Вафо чаманидан дур тера олса дўст керак.

Баҳодир СОБИТ.

◉ «Алпомиш» спорт саройида давом этаётган бокс бўйича «Ўзбекистон мустақиллиги» кубоги Халқаро турнирида қатор хорижий давлатлар, жумладан Афғонистон, Румыния, Ҳиндистон терма жамоалари иштирок этаётганларидан муштарийларимиз бохабарлар. Биз ҳинд миллий киносанъати маданияти ҳақида анчайин тўлиқ маълумотга эга муштарийларимизни мазкур мамлакатнинг спорт ҳаёти билан ҳам яқинроқдан таништириш ниятида Ҳиндистон терма жамоаси менежери Друппо Подо Рой жанобларига бир неча савол билан мурожаат этдик.

ДРУППО ПОДО РОЙ:

«ЮРТИНГИЗНИ СЕВИБ ҚОЛДИМ»

— Жаноб Рой, диёримизга хуш келибсиз. Юртимиздаги дастлабки таассуротларингиз билан ўртоқлашсангиз.

— Очиғини айтсам Ўзбекистонга илк бор ташриф буюришим. Лекин самолётдан тушибоқ маҳаллий аҳолининг ўта самимий, меҳмондўст халқ эканига амин бўлдим. Уларнинг хушмуомалаликлари, беғараз табассумлари мени дастлабки дақиқалардаоқ ўзига ром этиб олди. Бу эса дунёнинг ўнлаб мамлакатларида бўлган, Шарқ ва Ғарбнинг омухта маданияти таъсирида вояга етган зиёли шахс — камина учун беҳад қувончли кор бўлди. Мен бир кўришда севиб қолиш мумкинлигига ишонмасдим, энди эса қаттиқ адашганимни тан оламан. Мен диёрингизни — азим шаҳрингиз Тошкентни, унинг улуғвор бинолари, кенг ва гўзал кўчалари, одамларини бир кўришдаёқ севиб қолдим.

— Бундай илиқ сўзлар бизни ҳам қувонтирмай қўймайди. Энди бевосита пойтахтимизга ташриф буюрган гуруҳингиз ҳақида сўз юритсак.

— Биз «Ўзбекистон мустақиллиги» кубоги учун ўтказилажак Халқаро турнирда иштирок этиш ҳақидаги таклифни бажонидил қабул қилдик. Мазкур мусобақа биринчидан, янги-янги дўстлар, маслакдошлар орттириш, бошқа давлатлар бокс федерациялари билан мулоқотлар ўтказиш имконини берса, иккинчидан у спортчиларимиз учун шу ойнинг охирларида Теҳронда бўлиб ўтадиган Тинч океани ҳавзаси мамлакатлари чемпионати олдидан ўзига хос синов вазифасини ўтайди.

— Ушбу Халқаро турнирда Ҳиндистон боксчилари қандай натижаларга эришишни режалаштирганлар!

— Ўзбекистонга тўрт боксчимизни олиб келганмиз, уларнинг барчаси Ҳиндистон миллий чемпионати ғолибларидир. Ўйлаймизки, йигитларимиз уялтириб қўйишмайди. Совринли ўринлардан бебаҳра қолмаймиз, деган умиддамиз.

— Совринли ўринларку спортчиларга, турнир сиздек мутасаддиларга нима бериши мумкин!

— Ўринли савол. Биз айни кунларда имкон қадар кўпроқ Халқаро турнирларда бўлиб ташкилий комитетлар фаолияти, йирик мусобақалар уюштириш тажрибаси билан танишмоқдамиз. Чунки келгуси йилнинг баҳорида Нью-Дели шаҳрида Непал, Сингапур, Цейлон, Ҳиндистон мамлакатлари боксчилари иштирокида Халқаро турнир ўтказишни режалаштирмоқдамиз. Ўзбек бокс мактаби маҳорат даражаси менга жуда ёқди. Нью-Делида ўтажак турнирга Ўзбекистон терма жамоасини расман таклиф этмоқчимиз.

— Жаноб Рой, сўзингиздан шуни англадимки, Ҳиндистонда ўзбек бокси ҳақида тасаввур деярли йўқ экан-да!

— Шу кунга қадар умуман тасаввурга эга бўлмаганмиз десам тўғрироқ бўлади. Марказий Осиё давлатларидан фақат Қозоғистон бокси ҳақида бироз эшитгандик. Лекин ўзбекистонлик боксчилар билан бўлган илк танишувимиз илиқ таассуротлар қолдирди. Сизларда тўла шаклланиб, ҳатто жаҳон миқёсига чиқаётган бокс мактаби мавжуд эканки, ҳар икки давлат спортчилари ўртасидаги алоқалар бундан буён мустаҳкамланаверади, дея ишонч билдиргим келади.

Суҳбатдош
Шуҳрат АРМОН.

* *Бўш вақтларда*

ТОПҚИРЛИГИНГИЗНИ СИНАБ КЎРИНГ

Қуйидаги чайнворд (сўзлар занжири)ни тўғри ҳал этсангиз, уларнинг жавоб сўзлари тартибидан фойдаланиб, доирачалардаги рақамлар ўрнида буюк мутафаккир Алишер Навоийнинг Хожа Аҳмад Яссавийга берган баҳосини билиб оласиз.

...тни қуйидагича:

1. Ўрта Осиёлик «авлиё», Яссавийнинг устози Арслонбоб Эшоннинг авлоди, авараси.

2. 1991 йил 26 сентябрда Аҳмад Яссавийга бағишланган халқаро симпозиум бўлиб ўтган шаҳар.

3. Яссавий саёҳат қилган давлатлардан бири.

4. Мақбара безаги. 5. Аҳмад Яссавийнинг «Ҳикматлар» (1991 й.) китобининг нашр муҳаррири.

6. Яссавийнинг муҳри ҳақида дастлабки маълумотни ёзган қозоқ халқининг тарихчиси, этнограф ва сайёҳ. 7. Амир Темурнинг алоҳида битик дафтари — Яссавий шарафига мақбара бунёд этишга фармойиш берган ҳужжат. 8. Ҳазрати Ғовсулъазам ўзлари бир киши, номлари эса 11 та бўлган дейилади: улардан бирининг номи Шайх Аҳмад... — (?)

9. Қорамурт хилватидан кейин хилват маросими ўтказилган жой. 10. Ундан фотиҳа олган саркарда. 11. Буюк мунажжим Улуғбекнинг қизи... — (?) Султонбегим. (Шу ерга дафн этилган). 12. Ҳазрат асос солган тариқат, «Туркий тасаввуф». 13. У таваллуд топган жой, ҳозирги Туркистоннинг қадимги номи. 14. XII асрда Туркистонда у тарғиб қилган дин. 15. Яссавий сағанасига 600 йил илгари Ҳиндистондан келтирилган тош. 16. Ўзбек профессори, 70-йилларда Яссавий ғояларининг тадқиқотчиси, Яссавий халқаро мукофоти соҳиби.

Тузувчи:
Инобат МИРЗАЕВА.

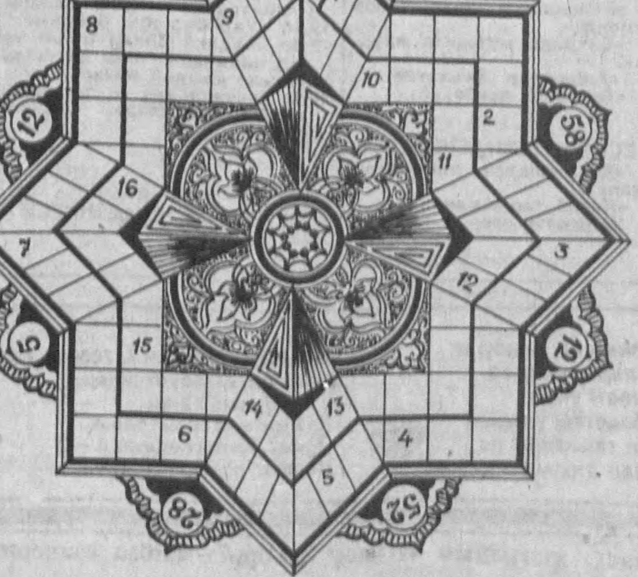

КОЛУМБИЯЛИК Хосе Кастильонинг бошидан ўтган ғалати воқеа дунё аҳлининг ҳайратига сабаб бўлди. Кунлардан бир кун Хосе игнадан фойдаланиб бўлгач, уни кийимининг ич чўнтагига солиб қўйди. Шу тариқа чўнтагидаги игнани

* *Бу—қизиқ*

ЮРАКДАГИ ИГНА

унутиб, уйқуга кетди. Эрта саҳарда кўкрагининг қаттиқ оғриғанидан уйғониб, шифокор қабулига борди. Бўлган воқеага ишонмаган шифокорлар беморни махсус электрон аппаратда текширувдан ўтказишди. Кўкракда ҳеч нима сезилмагач, 20 кун касалхонада ётган Хосени уйига қайтариб юборишди.

Бир неча кундан кейин, кўкрак қафасининг оғриғи яна хуруж қилди. Ва Хосе яна шифокор ҳузурига боришга мажбур бўлди. Шундан кейингина игнанинг тўғри юракка бориб қадалгани, 48 соат давомида Хосени қийнаб келгани маълум бўлди. Операция муваффақиятли чиқиб, игна юракдан олиб ташланди.

Кидирбой ТУЛАБОЕВ.

Келинликнинг оқ либоси сенга шундай ярашибдики, дугонажон!

Абдувоқид Тўраев сурат-лавҳаси.

* *Болаларингизга ўқиб беринг*

ТЎППОНЧА

АЗИЗЖОН дадаси газета ўқиб ўтирган меҳмонхонага югуриб кирди-да, қўлидаги ўйинчоқ тўппончани кўрсатиб:

— Дада, дада, қаранг... қаранг, менда нима бор? — деди севиниб.

Ота газетани бир чеккага қўйиб:

— Азизжон, уни қаердан олдинг? — деди беш яшар ўғлига мийиғида кулиб. — Сенда бундай ўйинчоқ йўқ эди-ю... ёки топиб олдингми?

Азизжон тўппончасининг уёқ-буёғини ағдариб, кўриб ундан кўз узолмай:

— Пўлатдан олдим. «КамАЗ»имга алмаштирдим, — деди.

— Энди уни нима қилмоқчисан?

— Отаман!

— Нимани отмоқчисан?

Азизжон уй деворларига, шифтга кўз югуртира чиқа туриб:

— Ҳов анави чироққа отаман, — деди ўша томонга ўқталиб.

— Ие, — деди дадаси елка қисиб. — Кейин биз қоронғуда қолиб кетаверар эканмиз-да. Бир-биримизни кўролмай...

Азизжон тўппончасини пастга тушириб, яна теваракатрофга кўз ташлади:

— Бўлмаса, телевизорни отаман.

— Кейин мултфильмни қаерда кўрасан? Киноларничи?

Азизжон бу ниятидан ҳам қайтиб, тўппончани деразага йўналтирди:

— Бўлмаса, деразага отаман!

— Деразамиз синса яхшими? Қишда совуқ еб ўтирарканмиз-да, касал бўлиб.

— Бўлмаса, ҳовлидаги товуғимизни отаман.

— Унинг жўжаларини ким боқади? Оч қолиб, ўлиб кетаверишсинми?

Ҳафсаласи пир бўлган Азизжон тўппончага — кераксизга айланиб қолган буюмга бирпас қараб турди-да, эшикка йўналди.

— Қаёққа кетаяпсан, Азизжон? — деди дадаси ортидан.

— Пўлатжон мени алдаган экан. Ҳозир ўзимнинг «КамАЗ»имни олиб чиқаман. Кейин сиз менга янги уй қуриб берасизми? Ҳалиги, каттасидан?

— Бўпти, — деди дадаси кулиб, жилмайиб. — Фақат бир ўзим эмас, иккаламиз қурамиз, хўпми?

— Хўп!

Азизжон уйдан югуриб, ташқарига отилди.

Шу пайт уларнинг суҳбатларини жимгина эшитиб, турриб қолган онаси дадасидан сўради:

— Нега отилмайдиган оддий ўйинчоқни ўйнатгингиз келмади?

— Ростакам қуроллар ҳам ўйинчоққа ўхшайди-да, — деди дадаси хотиржамлик билан. — Ҳар ҳолда унинг оқибатларини ёшлигидан билиб қўйгани яхши-да.

Зоир ЗИЁ.

Муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.

Ҳафталик кўрсатувлар

Душанба, 11. X

● ЎзТВ I
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Семурғ— бахт қуши». Телефильм.
18.25 «Ёшлик» студияси. «Балоғат ёшида».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Фарғонанинг мовий халқаси». Телефильм.
19.35 «Келажак бугундан бошланади...». Хоразм вилоятидан кўрсатув.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Гулбаҳор Эрқулова куйлайди.
21.50 Шароф Бошбеков. «Эшик қоққан ким ўзи!». Телеспектакль.
23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Ассалому алайкум» (такрор.).
20.20 «Узум нави». Телефильм.
20.30 Бизнинг суҳбат.
21.10 «Билиб қўйган яхши».
21.30 «Миришкорлар».
22.10 «Сиртлон ҳақида қисса». Ҳужжатли фильм.

● «ОРБИТА IV»
5.55, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Тингланг, томоша қилинг».
9.40 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телесериал премьераси.
10.10 Опа-сингил Литвиненколар куйлайди.
10.35 «Мавзу».
11.20 Болалар телевидениеси уюшмаси таништиради...
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Гол».
12.50 Жаҳон халқлари ижоди.
* * *
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 Болалар телевидениеси уюшмаси таништиради...
16.50 «Ва яна халқаро телевизион анжуман».
17.20 «Иқболи кулганда».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 Москва «Гжель» театр-шоу артистлари рақсга тушадилар.
18.55 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
19.00 «Гол».
19.35 «Ҳафтанинг акс садоси».
20.05 «Қандай қилиб бой бўлиш мумкин?». Телеўйин.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телесериал премьераси.
21.55 «Спорт уик-энди».
«Янги студия» таништиради:
22.10 «Монтаж».
22.35 «Қингир-қийшиқ эфир».
23.05 «Бомонд».
23.35 «Видеоасс».
23.55 «Мен».
00.35 «Монтаж» (давоми).
00.55 «ТВ-Х».
Танаффус пайтида (24.00) — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.25 «Талаб қилинади...».
8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Россияда бизнес».
9.30 «Мутлақо махфий».
10.25 Мульти-пульти.
10.35 «Юлдузлар ёғилганда».
11.35 «Услуб».
12.05 Хонаки экран. «Капуцинлар хиёбонидаги киши». Бадиий фильм.
13.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.05 Киноқиссалар. «Оддий муҳаббат». Бадиий фильм.
15.35 «Испанияга қуш парвозидаги масофадан назар ташлаганда». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси.
16.05 «Бола тилидан».
16.35 Янгиликлар.
16.50 Телегазета.
16.55 «Трансросэфир».
17.30 «Мансаб алифбоси».
17.45 «М-трест».
*
18.00—20.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.20 Душанба куни детектив. «Лаки страйк» таништиради. «Поль Таглиянинг тушлари». Бадиий фильм. «Криминал ҳодисалар» сериалидан.
21.15 «Хроно». Авто ва мотоспорт оламида.
21.45 Спорт кўрсатуви.
*
22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Криминал хабарлар экрани.
22.35 «Сумо Достало». Бадиий фильм (Япония).

Сешанба, 12. X

● ЎзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Лирик концерт.
7.50 «Асалари бўлган экан». Мультфильм.
8.05 Мутахассис маслаҳати.
8.15 «Қувноқ болалар».
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
*
9.00 «Бировнинг хати». Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Математика. Мусбат ва манфий сонлар. Улар устида амаллар.
11.00 «Она-юрт тароналари». Телефильм.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика. Электрон ҳисоблаш машиналари билан ишлаш.
* * *
16.55 Кўрсатувлар тартиби.
17.00 Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» — «Сўғдиёна» (Жиззах). «Пахтакор» Марказий ўйингоҳидан олиб кўрсатилади.
Танаффус пайтида — «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.50 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Хирмонингизга барака!».
19.55 Дунё воқеалари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Ислоҳот ҳақида суҳбатлар.
21.10 Эстрада концерти.
21.40 «Катта имкониятлар мамлакати».
22.10 «Хотира». Абдулла Қодирий.
23.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
20.10 «Халқ саломатлиги йўлида».
«ОМАД таништиради.
21.10 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»
5.55, 15.20, 18.20, 21.20, 00,35 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Қувноқ нотачалар».
9.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.30 «Инсон ва қонун».
11.00 Мультфильм.
11.10 «440 герц».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Сарсонлик-саргардонликда». Ўн уч серияли телевизион бадиий фильм. 8-серия.
13.40 «Хоним ташрифи». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
14.50 Мультфильм.
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Иш».
15.35 «Адам Смит бойлиги дунёси».
16.05 «Ён дафтар».
16.10 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.40 «440 герц».
17.20 Москва халқаро автосалони.
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 «Ишонч ёрлиғи».
18.45 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
18.50 «Мулкдор алифбоси».
19.05 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.55 «Мавзу».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 Майя Плисецкая ижодий кечаси.
23.45 «Матбуот-экспресс».
24.00 Янгиликлар.
00.40 «Катта сайр».
01.25 «Олам дам олишда».

● «ДУБЛЬ IV»
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.25 «Талаб қилинади...».
8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Телевече».
* * *
12.00 Хонаки экран. «Йигитлар!» Бадиий фильм.
13.30 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.55 Мульти-пульти.
14.05 Киноқиссалар. «Тақдир». Бадиий фильм. 1-серия.
15.40 «Сиз яратган боғ».
16.10 «Рост» студияси. «15 ёшли капитан».
16.40 Янгиликлар.
16.55 «Ватаним менинг».
*
18.00—20.40
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.40 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 230-серия.
21.30 Миллий сиёсат хроникаси. «Биродарликдан муқаддас туйғу йўқ».
21.50 Катталар учун мультфильм.
*
22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.30 «Асил ҳолича».
23.30 Мусиқий кўрсатув.
00.30 «Санкт-Петербург балети».

Чоршанба, 13. X

● ЎзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Севги тароналари.
7.50 «Бўй ўстирувчи дармон дори». Мультфильм.
7.55 Дунё воқеалари.
8.10 «Билиб қўйган яхши».
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
*
9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
9.10 «Унинг қайлиғиман». Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Физика. Электромагнит тебранишлар.
11.00 «Тандир, олов, арча...». Телефильм.
11.15 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
11.30 Ўқув кўрсатуви. Ўзбекистон халқлари тарихи. Ўзбекистонда XIX асрнинг охири ва XX аср бошларида маданият.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Аждодлар мероси — хазина». Хива шаҳрининг 2500 йиллигига бағишланади.
18.45 «Шеърият дафтаридан».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Ток новдаси». Телефильм.
19.40 Куйлардан қўшиқларга.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Ҳуқуқий давлат сари».
21.30 Туркияда Ўзбекистон маданияти ва санъати кунлари.
22.30 «Ёр-ёр шайдоси». «Ўзкинохроника» премьераси.
23.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Шарқ лирикаси». Саккокий.
19.50 «Спринт».
20.15 Шаҳар юмушлари.
21.15 «Иқтисодчилар мактаби».
21.55 «Кечиккан муҳаббат». Қисқа метражли бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»
5.55, 15.20, 18.20, 21.20, 00.35 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 Мультфильм.
9.40 «Қарға».
9.50 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.40 «Савдо кўприги».
11.10 «Рок-сабоқ».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Сарсонлик-саргардонликда». Ўн уч серияли телевизион бадиий фильм. 9-серия.
12.25 «Хоним ташрифи». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
14.35 Мультфильмлар.
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.40 «Қизлар ўртасидаги сир».
17.00 «Парвоздаги уй». Кўп серияли мультфильм премьераси.
17.30 «Дастлабки кўргазма».
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
18.50 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
19.00 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.50 «Миниатюра».
20.00 «Севги тарихи».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 «КТВ-І» ҳамда «Франс интернасиональ» канали режиссёр К. Шабролнинг фильмлари ретроспективасини таништиради: «Қассоб». Бадиий фильм премьераси (Франция—Италия).
23.00 «Останкино» хит-паради.
24.00 Янгиликлар.
00.40 Шахмат бўйича жаҳон биринчилигида.
00.55 «Матбуот-экспресс».
01.05 Футбол. Жаҳон чемпионатининг саралаш матчи. Голландия — Англия терма командалари. 2-тайм. Голландиядан олиб кўрсатилади.

● «ДУБЛЬ IV»
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.25 «Талаб қилинади...».
8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Параллеллар».
9.15 Христианлар учун кўрсатув.
9.45 «Асил ҳолича».
10.40 Мульти-пульти.
10.50 «Ватаним менинг».
11.45 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 230-серия.
12.35 «Омад кулиб боққанда».
13.35 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.55 Киноқиссалар. «Тақдир». Бадиий фильм. 2-серия.
15.05 Мусиқий коллекция. Пианиночи Шарль Доблер (Швейцария).
15.30 Мульти-пульти.
15.45 «Рост» студияси. «Кенгуру».
16.15 Янгиликлар.
16.30 «Сигнал».
16.45 «Трансросэфир».
17.30 «Рус ижозатномаси».
18.00—20.25
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.25 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 231-серия.
21.15 «L-клуб».
*
22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.40 «Кўздан ғойиб бўлаётган манзара». Лев Аннинский кўрсатуви.
23.40 «Осойишталик № 9».

Пайшанба, 14. X

● ЎзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Куйла, дилкаш дуторим».
7.50 «Маҳмадона». Мультфильм.
8.00 «Қувноқ болалар».
8.15 «Тоғли ўлка». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
*
9.00 Матбуот саҳифаларида (рус тилида).
9.10 «Табиат—ҳаёт чашмаси». Кинопрограмма.
10.00 «Кичкинтой» студияси. «Табиат алифбоси».
10.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика. Бейсик тилида алгебрик ифодалар.
11.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Ёшлик» студияси. «Ғазалхон ёшлигим».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Чорраҳа».
19.40 Республикада хизмат кўрсатган артист Ҳадя Юсупова куйлайди.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Ватанни севмоқ иймондандир...».
21.30 Мерос. «Шоҳнома».
22.10 «Хўроз». Бадиий фильм.
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Болалар учун. «Табассум».
19.50 «Армуда». Телефильм.
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.15 «Тошкент оқшомлари».
21.30 «Пульс». Хабарлар.
«ОМАД» таништиради.
21.45 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»
5.55, 15.20, 21.20, 00.35 —Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.10 Футбол. Жаҳон чемпионатининг саралаш матчи. Голландия—Англия терма командалари. 2-тайм. Голландиядан кўрсатилади.
11.00 «Ҳайвонот оламида» (сурдо таржимаси билан).
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Сарсонлик-саргардонликда». Ўн уч серияли телевизион бадиий фильм. 10-серия.
13.35 «Отўйин». Телевизион бадиий фильм.
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.40 Мультфильмлар.
17.00 «Рок-сабоқ».
17.40 «...16 ёшгача ва ундан катталар». Танаффус пайтида (18.00) — Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.55 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.45 «Кинопанорама».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Мулкдор алифбоси».
21.35 «Мосфильм» киностудиясининг 75 йиллигига. «Иван Васильевич касбини ўзгартиради». Бадиий фильм (1973 й.).
23.15 Хоккей. Халқаро хоккей лигаси чемпионати. «Крылья Советов» (Москва) — «Металлург» (Магнитогорск). 2-давр.
24.00 Янгиликлар.
00.40 Хоккей. Халқаро хоккей лигаси чемпионати. «Крылья Советов» (Москва) — «Металлург» (Магнитогорск). 3-давр.
01.20 «MTV».
02.20 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.25 «Талаб қилинади...».
8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Мегаполис».
9.30 Тонгги концерт.
9.45 «Кўздан ғойиб бўлаётган манзара». Лев Аннинский кўрсатуви.
10.40 «К-2» таништиради: «Халқ фраки».
11.35 «Параллеллар».
11.50 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 231-серия.
12.40 «Ёз хотиралари». Мусиқий-дам олиш кўрсатуви.
13.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.05 «Қутқариш хизмати 911».
15.00 «Ибодатхонадан бошлаймиз». Ҳужжатли фильм премьераси.
15.25 «Тилла шпора».
15.55 «Рост» студияси. «Космос сабоқлари», «Биринчи тайм».
16.25 Янгиликлар.
16.40 Телегазета.
16.45 «Трансросэфир».
17.30 «Тинчлик ва уруш».
*
18.00—20.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.20 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 232-серия.
21.10 «Ўз-ўзига режиссёр».
21.40 П. И. Чайковский. «1812 йил» увертюраси. Санкт-Петербург филармониясининг академик симфоник оркестри ижро этади.
*
22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.35 «Кимдир йўқотади, кимдир топади ёки «Холис мулоҳазалар».
23.20 «Маскарад». Мусиқий-дам олиш кўрсатуви.
23.45 Криминал хабарлар экрани.
23.55 «Тундаги қуёш».

Жума, 15. X

● ЎзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Ёшлар куйлаганда».
7.50 «Чумчуқвой». Мультфильм.
8.00 Мутахассис маслаҳати.
8.10 «Академик Пугаченкова». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
*
9.00 «Кўринмас одам». Бадиий фильм.
10.25 «Оламни асранг».
11.05 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Баҳовуддин Нақшбанд». Телефильм.
18.20 «Фан уфқлари».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Яхшилар етсин муродга...». Мусиқий кўрсатув.
19.55 Дунё воқеалари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Ислоҳот ҳақида суҳбатлар.
21.10 «Сайрам қадамжоларида».
22.00 «Машина ойнасидаги шайтонвачча». Бадиий фильм.
23.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Ўзбекистон спорти» (рус тилида).
20.05 «Регистон узра куй». Телефильм.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Марк Твен қарши». Телевизион бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»
5.55, 15.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 Эртак ҳузурида меҳмонда. «Кичкинтой Мукнинг саргузаштлари». Телевизион бадиий фильм.
10.45 Р. Леденев. Виолончель ва оркестр учун концерт программаси.
11.00 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Америка М. Таратута билан».
12.50 А. Софронов. «Юрак операцияси». Телеспектакль.
14.30 Концерт.
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Бридж».
15.50 «Бизнес-класс».
16.05 Эртак ҳузурида меҳмонда. «Кичкинтой Мукнинг саргузаштлари». Телевизион бадиий фильм.
17.30 Мультфильм.
17.40 «Музограф».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.20 «Бошқалар». Ингушистондан репортаж.
18.40 «Инсон ва қонун».
19.15 «Америка М. Таратута билан».
19.45 «Мўъжизалар майдони».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
21.45 «Детективлар клуби»да. «Марлоу — хусусий изқувар». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
22.50 «Сиёсий бюро».
23.30 Хоккей. Халқаро хоккей лигаси. «Динамо» (Москва)—«Лада» (Тольятти). 3-давр.
00.10 Янгиликлар.
«ВИД» таништиради:
00.45 «Музобоз».
01.25 «Авто-шоу».
01.55 «Мусиқий соат».
*
03.00 Шахмат бўйича жаҳон биринчилигида.
03.15 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.25 «Талаб қилинади...».
8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 Тонгги концерт.
9.15 Кимдир йўқотади, кимдир топади ёки «Холис мулоҳазалар».
9.55 Ўз ишининг усталари. «Байрамда туғилган». В. Розов.
10.40 «Сўнган юлдузми?».
11.10 Мусиқа йирик планда. «Интрада». Пианиночи Михаил Лидский.
12.05 Мульти-пульти.
12.15 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 232-серия.
13.05 «Шаҳарча». Дам олиш кўрсатуви.
13.35 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.55 «Ўз-ўзига режиссёр».
14.25 Жума кунлари Дисней. «Зудлик билан болалар талаб қилинади». Бадиий фильм. 2-серия.
15.15 Мутьти-пульти.
15.45 «Очиқ мусиқа». Санкт-Петербургдаги джаз мусиқаси фестивалида.
16.30 Янгиликлар.
16.45 Телегазета.
16.50 Мусиқий кўрсатув.
17.00 «Оқ қарға».
*
18.00—20.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.20 Г. Горин. «Маърака». «Ленком» театрининг М. Захаров саҳналаштирган спектакли.
*
22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.40 «Маърака». Спектаклнинг давоми.
00.10 «К-2» таништиради: «Абзац».
01.10 «Винил чангалзорлари».

Шанба, 16. X

● ЎзТВ I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Халқ қўшиқлари.
7.50 «Кучукча ва эски шиппак». Мультфильм.
8.00 Дунё воқеалари.
8.15 Шифокор маслаҳати.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
*
9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
9.10 Ўзбек тилини ўрганамиз.
9.40 «Пушчик Прагага боради». Бадиий фильм.
11.00 «Ёшлик» студияси. «Тежамкорлик сирлари».
11.40 Турк тили.
12.10 «Миразиз куйлаганда». Фильм-концерт.
12.40 «Дийдорингни кўргали зорман...».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Ўсмирлар учун. «Гўзаллик гулшани».
18.30 «Ёшлик» студияси. «Кимга қанақа!».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти. (рус тилида).
19.20 «Хонатлас». Телефильм.
19.30 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Кинолавҳа.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Нафосат». Тележурнал.
22.00 Комилжон Отаниёзов номидаги «Лазги» ашула ва рақс ансамблининг «Хива сайли» номли янги дастури. Халқлар Дўстлиги саройидан ёзиб олинган.
23.00 «Тунги ёғду». Дам олиш кинопрограммаси.

● ЎзТВ II
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти. (рус тилида).
19.30 «Бузулук ўрмони», «Асрлар хотираси». Телефильмлар.
19.55 Анжела Пўлатова куйлайди.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Иккинчи доира бўйича». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»
5.45, 15.20, 21.20, 00.35 —Кўрсатувлар тартиби.
6.50 Эрталабки гимнастика.
7.00 «Матбуот-экспресс».
7.10 «Ишбилармон кишининг шанба тонги».
7.55 Янгиликлар.
8.30 «Спорт-имконият».
9.00 «Марафон-15» — кичкинтойларга.
9.30 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
10.55 «Сергий бутхонаси». Уч серияли ҳужжатли фильм премьераси. 2-фильм.
11.50 «Авиакосмик салон».
12.05 «Мусиқий дўкон».
12.40 «Ҳукумат кишилари».
12.55 Актёрлар ва тақдирлар. «Тинч оқар Дон». Бадиий фильм. 1-серия (1957 й.).
15.00 Янгиликлар.
15.25 «Пеппи — Узун пайпоқ». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-серия.
15.55 «Пул ва сиёсат». Халқаро муносабатлар иқтисодиёт кўзгусида.
16.25 «Ультра-си». Спорт кўрсатуви.
16.55 «Қизил квадрат».
17.35 «Россия хроникаси».
18.25 «Бахтли тасодиф».
19.20 «Дилхушлик».
19.40 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Стингрей». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Дженнининг уруши». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия.
22.25 «Резонанс» студияси таништиради.
22.45 «Матбуот-экспресс».
22.55 «Олқишлар» мукофоти». Томошалар империяси.
24.00 Янгиликлар.
00.40 Охирги киносеанс. «Декалог-V». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси (Польша).
01.40 «Джаз оламида».

● «ДУБЛЬ IV»
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.25 Мусиқий коллекция. «Александр-джаз квартет».
8.55 «730-формула».
9.25 «Ҳали англанмаган коинот».
9.55 «Рост» студияси. «Истеъдодларни излаб Саратовга». 1-қисм.
10.25 «Пилигрим». Россия саёҳатлар бюроси.
*
11.10—14.30
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ
11.10 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
11.20 «Бизнен мирас» (татар тилида).
12.00 «Умид» (уйғур тилида).
12.50 «Шарқ дурдоналари».
13.40 «Ижод саҳифалари».
14.15 «Бу ажиб дунё».
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
14.30 «Чегарасиз футбол».
15.30 «Пушкин вальси». 1-қисм.
16.00 «Жаҳоннинг машҳур циркилари».
17.00 «Амика Веритас».
*
18.00—20.15
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.15 «Уинстон Черчилль — чўққига йўл». Кўп серияли бадиий фильм премьераси. 3-серия.
21.15 «Фильмлар премьераси».
21.30 «Шаҳарча». Дам олиш кўрсатуви.
*
22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.35 «Ксюша ҳузурида».
23.05 «Репортёр».
23.20 «Санкт-Петербург мусиқаси».
23.50 Тунги сеанс. «Фуэте». Бадиий фильм.
01.35 Пласидо Доминго ва Хулио Иглесиас «Испанча фантазиялар» кўрсатувида.

Якшанба, 17. X

● ЎзТВ I
7.00 «Ассалому алайкум».
*
8.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
8.30 «Маҳобҳорат». Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм (Ҳиндистон). 36—37-сериялар.
10.00 «Алифбо сабоқлари».
10.30 «Йўл интизомни ёқтиради». Бевосита мулоқот.
11.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар».
12.15 Хитой тили.
12.45 «Ёшлик» студияси. «Ишонч».
13.25 «Кичкинтой устахонаси».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Билмасвой Қуёшли шаҳарда». Мультфильм.
18.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Санъат ғунчалари».
18.45 «Ойнаи жаҳонда».
19.00 «Ҳафтанома» (рус тилида).
19.30 «Истиқлол ва адабиёт».
20.00 Дам олиш концерти.
20.30 «Ҳафтанома».
21.10 «Ҳормаинг пахтакорлар!». Пахтакорлар учун кўрсатув ва концерт.
22.00 Республика театрларининг телевизион фестивали. А. Чўлпон. «Асорат». Йўлдош Охунбобоев номидаги Ёш томошабинлар театрининг спектакли.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
«ОМАД» ТАНИШТИРАДИ:
17.00 «Мультфейерверк».
17.40 «ОМАД»-курьер.
17.55 «Мусиқий йўлка».
18.10 «Ҳар соҳадан бир шингил».
18.20 «СОВҒА».
18.50 «Салом, ёшлар!».
19.15 «ДАРАКЧИ».
19.25 РЕКЛАМА.
19.30 «Видео-«ОМАД». «Елдек учган умр». Бадиий фильм. 2-серия.
21.10 «4/8» мусиқий кўрсатуви.
21.25 «ОМАД»-курьер.
21.35 «Мусиқий йўлка».
22.05 «ДАРАКЧИ».
22.15 РЕКЛАМА.
22.20 Видео-«ОМАД».

● «ОРБИТА IV»
6.40, 15.15, 00.15 — Кўрсатувлар тартиби.
6.45 Эрталабки гимнастика.
6.55 «Руҳни чиниқтириш».
7.55 Янгиликлар.
8.30 «Авто-шоу».
9.00 «Марказ».
9.30 «Эрта саҳарлаб».
10.00 «Ҳамма уйдалигида».
10.30 «Спортлото».
10.45 «Тонг юлдузи».
11.35 «Полигон».
12.05 «Марафон-15».
12.45 «ПИ» белгиси билан.
13.30 «Мен — аёлман».
«КТВ-І» ҳамда «Франс интернасиональ» канали таништиради:
14.00 «Француз пазандалари сизга тавсия этадилар».
4.10 «Кусто командасининг сувости одиссеяси». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси.
15.00 Янгиликлар.
15.20 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
16.00 «Саёҳатчилар клуби».
16.50 «Ҳунарли хор бўлмайди».
16.55 Мультфильмлар премьераси: «Каспер ва унинг дўстлари», «Ҳақиқий ажина овловчилар».
17.45 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
18.25 А. Буйнов куйлайди.
18.45 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
19.00 «Аншлаг. Аншлаг».
20.30 Телеэкранда биринчи марта. «Ўрта ёш кишининг муҳаббати». Бадиий фильм. («Фора-фильм», 1990 й.).
22.00 Янгиликлар.
22.45 «Орзулар вокзали». Ю. Башмет.
23.45 Шахмат бўйича жаҳон биринчилигида.
24.00 Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.25 «Йўқолган китоб». Ҳужжатли фильм.
8.55 «Хайрли тонг!».
9.25 «Қарама-қаршиликлар».
10.05 «Рост» студияси. «Истеъдодларни излаб Саратовга». 2-қисм.
10.35 «Калит» кўрсатуви. «Шоҳона мусобақа».
*
11.05—13.50
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ
11.05 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
11.15 «Ўзбекистон жаҳонга юз тутмоқда».
12.00 «Саҳрода мўъжиза яратган».
13.00 «Аждодлар даъвати».
13.40 «Бу ажиб дунё».
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
13.50 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.10 «Кесиб ташламанг...».
14.25 Кундузги сеанс. «Кўзёшлар томчиларди». Бадиий фильм.
15.50 Россия қобуснномаси. «Ўзлигига қайтиш».
16.20 «Ҳайвонот оламида».
17.25 «Метрополис».
18.00 «Океандаги орол». Телефильм.
18.20 Диснейнинг сеҳрли олами. «Винни-Пухнинг янги саргузаштлари», «Қора плащ».
19.10 «Ҳар бир кун байрам».
19.20 «Зудлик билан шеър талаб қилинади...». Е. Евтушенконинг ижодий кечаси.
20.20 Телеэкранда — премьера. «Ғалати одамлар». Бадиий фильм.
*
22.00—24.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот комитетида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 000101.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Ҳажми — 2 босма табоқ.
Офсет. Қоғоз бичими А – 2
Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30
■ Босмага берилди 11.30.
Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6
Буюртма Г — 588. 17.229 нусхада.